

INSTYTUT TURYSTYKI

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU TURYSTYKI

ZA ROK 1993

061.6:796.5

Opracowanie materiałów:
dr Ryszard SZCZECIŃSKI

Warszawa, marzec 1994 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE
2. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IT
3. ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE PRZEZ IT
 - 3.1. Program Badań Marketingowych
 - 3.2. Program Badań Turystyka'93 (Monitoring)
 - 3.3. Obsługa Programu PHARE TOURIN
 - 3.4. Prace finansowane ze środków PHARE TOURIN
 - 3.5. Dodatkowe umowy z UKFiT
 - 3.6. Zlecenia innych kontrahentów
 - 3.7. Konferencje
4. ZAKŁADY N-B INSTYTUTU
 - 4.1. Zakład Badań i Analiz Rynku Turystycznego w Poznaniu
 - 4.2. Zakład Zagospodarowania Regionów i Miejscowości Turystycznych w Bydgoszczy
 - 4.3. Zakład Naukowo-Badawczy w Toruniu
 - 4.4. Zakład Naukowo-Badawczy w Krakowie
 - 4.5. Zakład Gospodarki Turystycznej we Wrocławiu
 - 4.6. Zakład Zagospodarowania Turystycznego w Warszawie
 - 4.7. Zakład Badań Marketingowych w Warszawie
 - 4.8. Zakład Społecznych Problemów Turystyki w Warszawie
5. RADA NAUKOWA IT
6. WYDAWNICTWA I INFORMACJA NAUKOWA
7. DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA
8. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA
9. ZATRUDNIENIE - KADRY NAUKOWE W IT
10. EFEKTY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI IT W 1993 R.
11. WARUNKI REALIZACJI ZADAŃ

ZAŁĄCZNIKI

1. Zestawienie wykonanych zadań oraz kosztów Programu Badań Marketingowych (R-2/93) w 1993 r.
2. Zestawienie wykonanych zadań badawczych finansowanych ze środków PHARE
3. Zestawienie wykonanych zadań badawczych oraz kosztów na podstawie dodatkowych umów z UKFiT
4. Zestawienie wykonanych zadań badawczych oraz kosztów na podstawie umów z kontrahentami zewnętrznymi
5. Podstawowe informacje o wybranych pracach badawczych wykonanych w Instytucie Turystyki w 1993 r.

1. WPROWADZENIE

W latach 1990 - 1992 w Instytucie miały miejsce dość istotne zmiany, które wynikały z konieczności dostosowania funkcjonowania Instytutu do przemian zachodzących w kraju. W okresie tym zmienione zostały zasady formalno-prawne działalności Instytutu (statut, regulamin organizacyjny, a także struktura organizacyjna). Na nowych zasadach powołana została Rada Naukowa (z rozszerzonymi kompetencjami). Po raz pierwszy przeprowadzono konkurs na stanowisko dyrektora IT (nowym dyrektorem został dr Krzysztof Łopaciński). Radykalnie zmienił się profil wykonywanych prac naukowo-badawczych (w kierunku badań stosowanych).

Na tle tych istotnych przemian jakie miały miejsce do końca 1992 r., rok 1993 był w miarę stabilny, choć nie pozbawiony wielu trudności charakterystycznych dla innych jednostek badawczych i uczelni w kraju. Przede wszystkim skomplikowany i niejasny system finansowania prac badawczych, brak dofinansowania działalności statutowej Instytutu ze środków KBN, przedłużające się okresy oczekiwania na podpisanie stosownych umów oraz rozliczeń finansowych wykonanych prac badawczych.

Pomimo wspomnianych trudności rok 1993 w działalności Instytutu można uznać za pomyślny.

Wykonany został w pełni plan badań naukowych Instytutu. Praktycznie zakończony został program komputeryzacji zakładów n-b. Dodatkowo zakupiony sprzęt audiowizualny, biurowy i poligraficzny umożliwił lepsze funkcjonowanie IT. Do realizacji przyjęty został nowy program badawczy - TURYSTYKA'93 (MONITORING), który powinien być rozwijany w nadchodzących latach.

Po raz pierwszy Instytut wziął udział w oficjalnym przetargu na wykonanie pracy badawczej, który wygrał i dzięki temu wykonane zostało opracowanie pt. "Przegląd planów, programów i studiów zagospodarowania przestrzennego z punktu widzenia ich przydatności dla prac nad rozwojem produktu turystycznego" (Kier. doc.dr R. Przybyszewska-Gudelis), finansowane ze środków PHARE TOURIN.

Ze środków PHARE TOURIN (nowe źródło finansowania prac badawczych) Instytut wykonał także w 1993 r. kilka opracowań analitycznych.

Zdecydowanie zwiększył się udział pracowników Instytutu w zagranicznych seminariach szkoleniowych. W 1993 r. aż 7 pracowników wzięło udział w 2-tygodniowych seminariach szkoleniowych w Brukseli w ramach Programu TEMPUS, finansowanych ze środków EWG.

W roku sprawozdawczym pracownik Instytutu dr Maciej Drzewiecki (Zakład Zagospodarowania Regionów i Miejscowości Turystycznych w Bydgoszczy) uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk o ziemi w zakresie geografii, po obronie pracy pt. "Wiejska przestrzeń rekreacyjna" w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk. Fakt ten należy uznać za bardzo istotny wobec braku w Instytucie samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych na pełnym etacie.

Należy także wspomnieć o efektach ekonomicznych działalności Instytutu. Za rok 1993 Instytut wypracował dość znaczny zysk, który może świadczyć o prawidłowej gospodarce finansowej.

Niepokojąco natomiast wygląda sytuacja w zakresie wydawnictw i informacji naukowej. Ograniczone do minimum środki finansowe UKFiT na subwencjonowanie tej działalności oraz brak dofinansowania ze strony KBN, spowodowało znaczne zredukowanie wydawnictw własnych IT. Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że na Instytucie spoczywa obowiązek pełnienia funkcji branżowego ośrodka informacji naukowej, a więc świadczenie usług dla całego środowiska naukowego w zakresie turystyki w kraju.

2. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE IT

W 1993 r. nie odnotowano istotnych zmian w organizacji i funkcjonowaniu Instytutu. Podobnie jak w latach ubiegłych podstawowym kierunkiem działalności Instytutu było wykonawstwo określonych planem różnego rodzaju prac naukowo-badawczych, ekspertyz, analiz i prac usługowych. Głównym źródłem finansowania badań IT był Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki (81,9%).

Poza realizacją określonych planem badań, Instytut prowadził działalność szkoleniową, wydawniczą oraz działalność w zakresie informacji naukowej.

W stosunku do roku 1992 znacznie wzrósł zakres prac tzw. usługowych (usługi poligraficzne i komputerowe).

Do zmian usprawniających funkcjonowanie Instytutu należy zaliczyć wprowadzenie w IT:

- instrukcji kancelaryjnej, rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego (Zarządzenie Nr 1/93 dyrektora IT),
- regulaminu pracy (Zarządzenie Nr 2/93 dyrektora IT).

Natomiast do istotnych zmian kadrowych należało powołanie na kierownika Zakładu Zagospodarowania Regionów i Miejscowości Turystycznych w Bydgoszczy dr Macieja Drzewieckiego, na skutek rezygnacji z tej funkcji doc. dr R. Przybyszewskiej-Gudelis.

3. ZADANIA BADAWCZE REALIZOWANE PRZEZ I.T.

W 1993 r. Instytut Turystyki realizował prace badawcze, ekspertyzy i analizy przede wszystkim w ramach trzech programów, a mianowicie:

- "Program Badań Marketingowych" (R-2/93),
- "Program Badań Turystyka'93 (Monitoring - R-3/93),
- "Obsługę Programu PHARE "Rozwój turystyki w Polsce (R-22/93).

Wymienione programy finansowane były ze środków i na zamówienie UKFiT.

Niezależnie od powyższych programów, Instytut realizował wiele innych prac, które można ująć w kilku grupach, a mianowicie:

- prace finansowane ze środków PHARE TOURIN,
- prace wykonywane na podstawie dodatkowych umów z UKFiT,
- prace wykonywane na zlecenie innych kontrahentów.

W roku sprawozdawczym Instytut wykonał łącznie 65 różnego rodzaju prac badawczych, analiz oraz prac usługowych na ogólną kwotę 17.878,0 mln zł.

3.1. Program Badań Marketingowych (R-2/93)

W planie realizacyjnym Programu na rok 1993 oraz I kw. 1994 r. założono wykonanie przez I.T. 39 różnego rodzaju opracowań (w formie informacji, wstępnych wyników badań, raportów), w ramach zadań badawczych ujętych w 7 podstawowych tematach, a mianowicie:

1. Materiały promocyjne o polskiej turystyce,
2. Turystyka przyjazdowa do Polski,
3. Podróże Polaków w 1992 i 1993 roku, struktura i rozmieszczenie terytorialne,
4. Infrastruktura turystyczna.
5. Usługi turystyczne w Polsce,

6. Analizy wybranych wyników turystycznych,

7. Rozwój regionalnego produktu turystycznego, promocja Polski.

Dodatkowo wykonywane były ekspertyzy i materiały na bieżące zamówienie UKFiT (tzw. zlecenie otwarte).

Program realizowany był w pięciu kwartalnych etapach (1.01.93 - 31.03.94 r.) i realizowany od strony finansowej i merytorycznej na podstawie przedkładanych sprawozdań z realizacji poszczególnych etapów. Do końca 1993 r. wykonano w całości 19 zadań badawczych oraz 4 zadania częściowo.

Zadania te zgodnie z planem zakończone zostaną w I kw. 1994 r. Są to:

- "Przyjazdy do Polski w 1993 r. Cele, motywy i formy przyjazdów, rozmieszczenie w Polsce" (raport) - R-2.2.1,
- "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1993 r." (raport) - R-2.2.2,
- "Podróże Polaków w latach 1992-1993, struktura i rozmieszczenie terytorialne" (raport - R-2.3),
- "Przyjazdy cudzoziemców do Warszawy. Kierunki rozwoju oferty dla turysty zagranicznego" - R-2.7.2.

Natomiast jedno zadanie nie zostało wykonane w całości ze względu na długotrwałą chorobę wykonawcy (Analiza rynku turystycznego Norwegii - R-2.6.3). Zadanie zostanie zakończone w I kw. 1994 r.

Ogólny koszt wykonania Programu w 1993 r. był zgodny z umową i wyniósł 2.860,0 mln zł. (załącznik nr 1).

3.2. Program Badań TURYSTYKA'93 (MONITORING) R-3/93

Zasadniczym celem prac objętych Programem badawczym "TURYSTYKA 93" (MONITORING)" było w 1993 gromadzenie i przetwarzanie danych dla potrzeb komputerowego systemu bieżącej informacji o rynku turystycznym oraz modyfikacja systemu na podstawie uwag od użytkowników. System ten o nazwie TRAPER został zmodyfikowany do 3 wersji:

- wyłącznie tabelarycznej,

- tabelarycznej i graficznej roboczej,
- tabelarycznej i graficznej demonstracyjnej.

Ta ostatnia wersja o nazwie "traper.exe" została zainstalowana w listopadzie '93 w UKFiT, a w grudniu tego roku wyemitowana została dyskietka instalacyjna aktualizująca dane za III kwartał 1993. Dane te zostały wprowadzone do komputerów w UKFiT. Dane za IV kwartał 1993 wprowadzone zostaną do 25 stycznia 1994, natomiast aktualizacja za cały 1993 rok dokonana będzie do 20 lutego 1994. Terminy te wynikają z harmonogramu udostępniania danych przez GUS.

Podstawowe założenia

Baza danych w systemie TRAPER prezentowana jest w postaci tablic, komentarzy i wykresów obejmujących:

- przeszłość (w postaci ciągów liczbowych)
- teraźniejszość (w postaci liczb i komentarzy)
- przyszłość (w postaci prognoz krótko- i długoterminowych - najczęściej kwartalnych, rocznych i wieloletnich).

Razem z systemem TRAPER w UKFiT zainstalowane zostały komputery i drukarki wraz z niezbędnym oprogramowaniem. Funkcjonowanie banku danych wymagało przeszkolenia zespołu autorskiego w obsłudze komputera PC w ramach zorganizowanego kursu w maju 1993. W listopadzie 1993 zostali także przeszkoleni użytkownicy w UKFiT.

Zakres prac objętych programem

A. Aktualizacja banku danych o rynku turystycznym

1. Badania terenowe

- 1.1. Ankietyjne badania graniczne
- 1.2. koniunktura na rynku usług turystycznych
- 1.3. Turystyczny ruch krajowy

- 1.4. Turystyka młodzieży szkół ponadpodstawowych
- 1.5. Badania ankietowe biur podróży
- 1.6. Badania ankietowe uczelni i szkół o profilu turystycznym.
2. Zakup, instalacja i przetwarzanie danych otrzymywanych z GUS
 - 2.1. Baza noclegowa, jej rozmieszczenie i wykorzystanie
 - 2.2. Baza gastronomiczna i jej rozmieszczenie
 - 2.3. Zatrudnienie w turystyce
 - 2.4. Sprzedaż usług biur podróży, bazy noclegowej i bazy gastronomicznej
 - 2.5. Transport. Dostępność komunikacyjna Polski
 - 2.6. Zakup materiałów GUS.
3. Badania wg danych WTO i OECD
 - 3.1. Trendy w turystyce światowej
 - 3.2. Polska w turystyce europejskiej.
4. Prowadzenie badań własnych i gromadzenie danych we własnych bankach danych.
5. Prowadzenie uzupełniających prognoz krótko- i długoterminowych.
6. Przetwarzanie danych na potrzeby systemu.
7. Wprowadzanie danych do systemu.
8. Bieżąca eksploatacja systemu.
- B. Modyfikacja komputerowego systemu bieżącej informacji o rynku turystycznym
9. Bieżące modyfikacje i nowe instalacje.
10. Opracowanie zmodyfikowanej wersji systemu.

Bardziej szczegółowe informacje o wykonaniu Programu w 1993 zamieszczono w pkt. 4.7. niniejszego sprawozdania.

Ogólny koszt wykonania Programu w 1993 r. był niższy od kwoty ustalonej w umowie i wyniósł 2.900,0 mln zł. (Koszt w umowie 3.100,0 mln zł.)

3.3. Obsługa Programu PHARE TOURIN (R-22/92)

Ogólnie zadanie sformułowane w umowie to "Realizacja Programu PHARE TOURIN "Rozwój turystyki w Polsce" - Wspomaganie merytoryczne i organizacyjne. Wdrożenie i upowszechnienie wyników".

Zakres prac Instytutu Turystyki w realizacji Programu sprecyzowany został w załączniku nr 1 do umowy. Prace te przebiegały w następujących dziedzinach:

Zapewnienie warunków pracy dla zespołów ekspertów programu.

Przygotowano pomieszczenia dla zespołu ekspertów THR oraz pracowników polskich bezpośrednio z nimi współpracujących. W tym celu przeprowadzone zostały prace remontowe i adaptacyjne niezbędne dla stworzenia odpowiedniego standardu pomieszczeń. Dokonano zakupów sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, środków łączności oraz urządzeń biurowych, aby wyposażyć lokale przeznaczone dla ekipy ekspertów zagranicznych zgodnie z normami Komisji Wspólnot Europejskich.

Biblioteka Instytutu została udostępniona osobom zaangażowanym w realizację Programu. Koniecznym było uzupełnienie zasobów bibliotecznych oraz podjęcie nowych prenumerat niezbędnych dla prac badawczych prowadzonych w ramach Programu PHARE. Dotyczyło to, przede wszystkim, zaopatrzenia w aktualne wydawnictwa i periodyki fachowe z dziedzin gospodarki turystycznej stanowiących podstawową treść Programu.

Dokonano także zakupu pomocy audio-wizualnych niezbędnych dla realizacji zadań Programu, a w szczególności sprzętu do prezentacji wyników prac na konferencjach i seminariach (rzutniki, magnetowid, tablica elektroniczna).

Zatrudniono trzech pracowników dysponujących biegłą znajomością języka angielskiego i oddelegowano ich do bezpośredniej współpracy z ekipą długoterminowych ekspertów Programu. Pracownicy ci zapewniają współpracę merytoryczną oraz pomoc organizacyjną ekspertom zajmującym się trzema podstawowymi dziedzinami Programu: rozwojem produktu turystycznego Polski, kształceniem i doskonaleniem kadr oraz promocją turystyki. Zapewniają także łączność działań ekipy ekspertów z programową działalnością Instytutu Turystyki. Istotnym dla Instytutu jest wykorzystanie ich codziennej współpracy z ekspertami dla zdobywania wiedzy i doświadczeń, które spożytkowane będą w dalszej, nie związanej już z programem PHARE działalności Instytutu.

Wspomaganie merytoryczne i organizacyjne Programu PHARE TOURIN

Od początku realizacji Programu Instytut Turystyki był, z przyczyn oczywistych, podstawowym partnerem merytorycznym ekip ekspertów zagranicznych realizujących zadania Programu. W pierwszym etapie działalności pracownicy Instytutu służyli pomocą merytoryczną w selekcji, uzyskiwaniu i przetwarzaniu informacji niezbędnych dla prac diagnostycznych i analitycznych ekipy ekspertów THR. Wykorzystywano tu w znacznym stopniu prace wykonane w Instytucie oraz komputerowe banki danych nt. różnych dziedzin gospodarki turystycznej. Większość inicjatyw i przedsięwzięć ekipy ekspertów podejmowanych w ramach okresowych planów pracy była, w swym początkowym stadium, konsultowana z pracownikami Instytutu i niejednokrotnie w wyniku tych konsultacji odpowiednio modyfikowana. Istotnym elementem pomocy ekipom ekspertów było wskazywanie odpowiednich instytucji i organizacji polskich, których współpraca niezbędna była dla realizacji zadań Programu. Pracownicy Instytutu pomagali także w nawiązywaniu roboczych kontaktów z tymi jednostkami. Projekty merytorycznych dokumentów programowych, takich jak okresowe plany pracy, założenia przetargów na wykonanie zasadniczych elementów programu, materiały

sprawozdawcze, założenia Programu TOURIN II i inne, przygotowywane były przez pracowników Instytutu.

W ramach prac nad przygotowaniem planu rozwoju produktu turystycznego Polski, Zakład Zagospodarowania Regionów i Miejscowości Turystycznych w Bydgoszczy wykonał na podstawie odrębnego zlecenia, studium "Przegląd i ocena planów zagospodarowania turystycznego w Polsce w okresie ostatnich 10 lat". Praca ta, zrealizowana ze środków PHARE, mieć będzie dwojakie zastosowanie. Zostanie bezpośrednio spożytkowana, jako jeden z podstawowych materiałów studialnych, przez zagraniczną ekipę ekspertów do planu rozwoju produktu turystycznego Polski. Jednocześnie stanowi jedyne aktualne opracowanie analityczne w tym zakresie o znacznej wartości użytkowej dla polskich instytucji i placówek badawczych zajmujących się planowaniem regionalnym, bądź planowaniem przestrzennym rozwoju przemysłu turystycznego.

Prace wykonywane przez Instytut w ramach wspomagania merytorycznego i organizacyjnego Programu PHARE obejmowały także wykonywanie różnego rodzaju tłumaczeń. Tłumaczenia obejmowały zarówno przekłady na angielski materiałów polskich służących jako niezbędne informacje dla zespołu ekspertów, jak również tłumaczenia materiałów roboczych, referatów i innych pisemnych prac ekspertów zagranicznych oraz dokumentów programowych Komisji Wspólnot Europejskich na polski. Niezależnie od tego Instytut organizował tłumaczenia bieżące niezbędne w codziennej pracy nad realizacją Programu oraz tłumaczenie konsekutywne na spotkaniach i konferencjach w Urzędzie Kultury Fizycznej i Turystyki.

Istotnym elementem pracy ekipy ekspertów długoterminowych Programu były kontakty i współpraca z terenowymi instytucjami i organizacjami turystycznymi oraz przedstawicielami samorządu gospodarczego. Instytut Turystyki udzielał pomocy w doborze jednostek terenowych, pośredniczył w pierwszych kontaktach, a następnie czynnie uczestniczył w organizacji odpowiednich spotkań w terenie.

W roku 1993 odbyły się trzy posiedzenia Steering Committee Programu TOURIN, których organizacja, wraz z przygotowaniem odpowiednich materiałów, była realizowana przez Instytut Turystyki.

Wdrożenie i upowszechnienie wyników Programu PHARE TOURIN

W całym dotychczasowym okresie realizacji Programu Instytut Turystyki zajmował się sprawami związanymi z popularyzacją i rozpowszechnianiem wyników prac Programu. Działania te obejmowały, przede wszystkim, tłumaczenie, redagowanie i publikację raportów, referatów i materiałów szkoleniowych stanowiących rezultat prac ekspertów realizujących zadania Programu. Publikacje te zgodnie z ich przeznaczeniem dostarczane były jednostkom UKFiT oraz odpowiednim instytucjom i organizacjom turystycznym i gospodarczym.

Materiały szkoleniowe rozprowadzane były, między innymi, wśród nauczycieli szkół średnich i policealnych, którzy uczestniczyli w szkoleniach organizowanych w ramach Programu.

Instytut uczestniczył w organizacji seminariów i spotkań roboczych z przedstawicielami różnych środowisk fachowych w turystyce poświęconych prezentacji wyników prac Programu, bądź dyskusji nad realizacją jego etapów. Szczególnie ważne były tu regionalne konferencje poświęcone szkoleniu na temat rozwoju produktu turystycznego Dolnego Śląska, Małopolski Zachodniej, Pomorza i Mazowsza. Przygotowywane przez Instytut publikacje materiałów tych konferencji stanowić będą wartościowe materiały szkoleniowe dla pracowników jednostek terenowych zaangażowanych w prace nad rozwojem lokalnego produktu turystycznego

Co miesiąc w magazynie "Rynek Turystyczny" ukazuje się czterostronnicowy biuletyn na temat bieżących postępów Programu PHARE TOURIN. Zorganizowanie tej działalności, a następnie podpisanie stosownej umowy i nadzór nad jej realizacją zrealizowane zostało przez Instytut Turystyki.

3.4. Prace finansowane ze środków PHARE TOURIN

Ze środków finansowych PHARE TOURIN pozostających w dyspozycji UKFiT, w 1993 r. Instytut wykonał przede wszystkim opracowanie analityczne p.t. "Przegląd planów, programów i studiów zagospodarowania przestrzennego z punktu widzenia ich przydatności dla prac nad rozwojem produktu turystycznego" (R-14/93). Praca powyższa została zlecona Instytutowi w wyniku wygrania przetargu ofertowego.

Inne prace to przygotowanie materiałów na seminaria pt. "Rozwój regionalnego produktu turystycznego". Wykonano 4 opracowania dla regionów: Dolnego Śląska i Opolszczyzny, Małopolski Zachodniej, Bałtyku i Pomorza oraz Mazowsza (zob. Załącznik nr 2).

3.5. Dodatkowe umowy z UKFiT

Niezależnie od zadań wykonywanych w ramach Programu Badań Marketingowych oraz Turystyka'93 (Monitoring), Instytut realizował w 1993 r. wiele dodatkowych prac zleconych przez UKFiT na podstawie podpisanych umów.

Łącznie na rzecz resortu wykonano 24 opracowania badawcze i ekspertyzy oraz kilka prac o charakterze usługowym (załącznik nr 3). Ogólna wartość wykonanych dodatkowo prac wyniosła 2.733,0 mln zł.

3.6. Zlecenia innych kontrahentów

W 1993 r. Instytut wykonał 12 różnego rodzaju prac badawczych, ekspertyz i prac usługowych na łączną kwotę 1.095,0 mln zł (załącznik nr 4).

3.7. Konferencje

Od 1992 r. można zaobserwować wyraźny wzrost aktywności pracowników naukowych IT w udziale w różnego rodzaju konferencjach, sympozjach,

seminariach i zjazdach organizowanych przez uczelnie, jednostki badawcze, urzędy centralne i terenowe, czy też przedsiębiorstwa.

W 1993 r. pracownicy naukowcy Instytutu wzięli udział w ponad 60 różnego rodzaju konferencjach (w 1992 r. - w 50 konferencjach) co oznacza, że teoretycznie każdy pracownik wziął udział w dwóch konferencjach. Przy bliższej analizie udziału pracowników naukowych w konferencjach okazuje się, że spośród 35 pracowników naukowych i naukowo-badawczych zatrudnionych w IT, w konferencjach wzięło udział 60%. Wynika z tego, że w konferencjach brali udział z reguły ci sami pracownicy, po kilka razy w roku. Natomiast pewna grupa pracowników w ogóle nie uczestniczy w konferencjach.

Aktywność to nie tylko udział w konferencjach, ale także wygłoszone referaty. W 1993 r. pracownicy naukowcy IT wygłosili (na konferencjach) 36 referatów.

W 1993 r. Instytut Turystyki zorganizował międzynarodową konferencję nt. "Ochrona środowiska i turystyka na obszarach przygranicznych. Realizacja koncepcji transgranicznych obszarów chronionych wzdłuż wschodnich granic Polski".

W dniach 25-28 maja 1993 roku w Cieszynie koło Kielc odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona problemom tworzenia transgranicznych obszarów chronionych na pograniczu sąsiadujących ze sobą krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Organizatorem konferencji był Instytut Turystyki w Warszawie przy współudziale Instytutu Ochrony Środowiska. W konferencji wzięli udział przedstawiciele:

ze strony polskiej:

- Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki
- Ministerstwa Ochrony Środowiska
- Instytutu Turystyki
- Instytutu Ochrony Środowiska

- Instytut na rzecz Ekorozwoju
- województw: zamojskiego, krośnieńskiego, olsztyńskiego, chełmskiego i przemyskiego

ze strony litewskiej:

- Państwowych Służb Turystycznych
- Ministerstwa Gospodarki Leśnej

ze strony rosyjskiej:

- Komitetu d/s Turystyki

ze strony ukraińskiej:

- Pełnomocnika Rządu d/s Turystyki.

Konferencja była kontynuacją prac nad Transgranicznymi Obszarami Chronionymi prowadzonych w roku 1992 i jest konsekwencją ustaleń spotkań zespołów badawczych, przedstawicieli administracji państwowej i terenowej zainteresowanych krajów, jakie odbyły się w Brześciu (jesień 92) i w Warszawie (styczeń 93).

Podstawowym celem konferencji było wypracowanie wspólnego stanowiska przez przedstawicieli administracji państwowej i nauki w sprawie transgranicznych obszarów chronionych i rozwoju turystyki na tych obszarach, a także przyjęcie realnego harmonogramu prac.

Podstawą do dyskusji był materiał pt. System transgranicznych obszarów chronionych (TOCh) o wiodącej funkcji turystycznej w rejonie wschodniej granicy Polski opracowany na podstawie badań przeprowadzonych w 1992 roku i przetłumaczony na rosyjski i angielski.

Wygłoszono następujące referaty:

1. "Polityka Polski w sferze turystyki" - min. Marek Paszucha
2. "Współpraca międzynarodowa na szczeblu wojewódzkim na przykładzie Zamojskiego" - wicewojewoda zamojski mgr inż. Bogdan Kawałko
3. "Koncepcja transgranicznych obszarów chronionych"
 - dr Grzegorz Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska

4. "Założenia rozwoju gospodarczego przez turystykę w skali makro i mikro" - dr Krzysztof Łopaciński, Instytut Turystyki

Wynikiem konferencji jest:

1. Uzgodnienie tez dokumentu deklarującego akceptację idei TOCh przez zainteresowane państwa oraz udział i współpracę w realizacji tego programu.
2. Deklaracja o potrzebie utworzenia międzynarodowych zespołów badawczych, których zadaniem będzie opracowanie szczegółowej dokumentacji dla poszczególnych TOCh oraz przygotowanie biznes-planów i dokumentów niezbędnych dla formalnego zatwierdzenia systemu TOCh.
3. Wyrażenie zainteresowania wspólnym wystąpieniem zainteresowanych państw do organizacji międzynarodowych o dofinansowanie programu TOCh.
4. Uznanie dwustronnych kontaktów na szczeblu lokalnym za niezwykle ważne i pożądane.

4. ZAKŁADY N-B INSTYTUTU

W 1993 roku w strukturze organizacyjnej Instytutu funkcjonowały terenowe zakłady naukowo-badawcze w: Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu, Krakowie i Wrocławiu oraz zakłady n-b w Warszawie: Zakład Społecznych Problemów Turystyki, Zakład Badań Marketingowych oraz Zakład Zagospodarowania Turystycznego.

4.1. Zakład Badań i Analiz Rynku Turystycznego w Poznaniu

Kierownik: prof. dr hab. Stefan Bosiacki

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 roku w Zakładzie Badań i Analiz Rynku Turystycznego realizowano prace naukowo-badawcze wynikające z rocznego planu działalności Instytutu Turystyki. Były to w głównej mierze prace wykonywane na rzecz Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki, w szczególności w ramach tzw. badań marketingowych oraz monitoringu.

W okresie sprawozdawczym pracownicy zakładu wykonali następujące prace badawcze:

- zadanie badawcze (nr R-3/93) pt. "Turystyka - 93 (Monitoring) autorzy: prof.dr hab. Stefan Bosiacki, mgr Jarosław Błotny. W ramach zadania opracowano kwartalne zestawy danych dotyczących: sprzedaży usług noclegowych i gastronomicznych, sprzedaży usług przez uspołecznione i prywatne biura podróży, koniunktury na rynku usług turystycznych. Informacje rejestrowano w specjalnych badaniach empirycznych, prowadzonych w cyklu kwartalnym na rynku turystycznym przy wykorzystaniu techniki testu koniunktury. Opracowane informacje zostały włączone do komputerowej bazy danych - TRAPER, znajdującej się w Instytucie Turystyki i w Urzędzie Kultury Fizycznej i Turystyki,

- zadanie badawcze pt.: "Rozmieszczenie zagranicznej turystyki przyjazdowej w Polsce w 1992 roku i w I połowie 1993 roku", autor: mgr Jarosław Błotny, (nr R-2.2.1.2),
- zadanie badawcze (nr R-2.5.1) pt.: "Podaż usług turystycznych w Polsce", autorzy: prof.dr hab. S. Bosiacki, mgr J. Błotny, dr L. Konys, mgr M. Mocek. Zadanie jest kontynuacją badań realizowanych systematycznie od 1986 roku na rynku turystycznym, przy zastosowaniu metody testu koniunktury. Badania obejmujące ok. 1200 przedsiębiorstw turystycznych: hoteli, biur podróży i ośrodków wczasowych, dostarczają informacji o aktualnej sytuacji na rynku oraz pozwalają na formułowanie prognoz rynkowych na najbliższy kwartał. W 1993 roku wyniki badań metodą testu koniunktury przedstawiono w 4-ch kolejnych, kwartalnych raportach pt. "Koniunktura na rynku turystycznym", przygotowanych w miesiącach: luty, maj, lipiec, październik. W III kwartale 1993 roku w ramach omawianego zadania opracowano po raz pierwszy w Polsce syntetyczny wskaźnik koniunktury na rynku turystycznym - PWKT (Poznański Wskaźnik Koniunktury Turystycznej), który będzie obliczany systematycznie i publikowany,
- zadanie badawcze (nr R-2.5.2) pt. "Ceny usług turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem cen usług hotelarskich", autor: dr R. Świekatowski. W 1993 roku przeprowadzono dwa badania ankietowe w kilkudziesięciu hotelach i biurach podróży, dotyczące poziomu i struktury cen usług turystycznych oraz czynników je określających. Wykonano dwa raporty z badań (lipiec 1993 i grudzień 1993 r.),
- zadanie badawcze (nr R-11/93) pt. "Koncepcja przekształceń własnościowych i programowo-organizacyjnych w bazie turystyki socjalnej", autorzy: S. Bosiacki, J. Błotny, R. Świekatowski. Na podstawie badań zrealizowanych w kilkudziesięciu zakładowych ośrodkach wcza-

sowych oraz wyników badań metodą testu koniunktury dokonano kompleksowej analizy stanu przekształceń własnościowych i organizacyjno-programowych w bazie turystycznej będącej w gestii zakładów pracy,

- zadanie badawcze (nr R-2.4.1) pt. "Bank danych o przedsiębiorstwach turystycznych w Polsce". Pracownicy poznańskiego Zakładu uczestniczyli w opracowaniu koncepcji badań oraz narzędzi badawczych. Całość prac badawczych została wykonana przez pracowników I.T. w Warszawie.

2. Inne formy działalności naukowo-badawczej

Poza podstawową działalnością badawczą pracownicy Zakładu wykonali w 1993 roku inne prace naukowo-badawcze. Między innymi prof. S. Bosiacki kierował w AWF w Poznaniu zespołem realizującym badania pt. "Rynek i konsumpcja turystyczna w Polsce w warunkach przekształceń społeczno-gospodarczych".

Aktywną działalność pracownicy Zakładu odnotowali także na niwie publikacyjnej. W 1993 r. opublikowano (złożono do druku) liczne opracowania zwarte oraz artykuły naukowe. Prof. S. Bosiacki wykonał również kilka recenzji prac naukowych, w tym 1 habilitacyjną i 1 doktorską.

Pracownicy Zakładu uczestniczyli również w kilku krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, oraz w licznych seminariach.

Prof. dr hab. S. Bosiacki w 1993 roku był koordynatorem projektu badawczego pt. "Modernizacja planów i programów kształcenia kadr na poziomie akademickim, na Wydziale Turystyki i Rekreacji AWF w Poznaniu", finansowanego w ramach PROGRAMU "TEMPUS", ze środków Wspólnoty Europejskiej.

Na zlecenie Wielkopolskiej Izby Turystycznej oraz Centrum Informacji Turystycznej Oddział w Poznaniu, pracownicy Zakładu wykonali kilka bezpłatnych ekspertyz dotyczących strategii marketingowej w turystyce oraz kształcenia kadr turystycznych.

3. Działalność dydaktyczna

Prof. dr hab. S. Bosiacki prowadził wykłady na studiach dziennych i zaocznych w poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego z przedmiotów: ekonomika turystyki, ekonomika rekreacji, ekonomika przedsiębiorstwa turystycznego. W ramach tegoż Wydziału prowadził również seminarium magisterskie z zakresu ekonomiki i organizacji turystyki, na studiach dziennych i zaocznych.

Mgr J. Błotny w poznańskiej AWF prowadził zajęcia dydaktyczne na studiach dziennych i zaocznych z przedmiotu: ekonomia.

Oprócz tego pracownicy Zakładu prowadzili zajęcia (konwersatoria) organizowane przez Wielkopolską Izbę Turystyczną dla członków tej organizacji samorządowej.

W dniach 27-28.10.1993 roku pracownicy Zakładu (S. Bosiacki, J. Błotny) prowadzili seminaria dla uczestników poznańskich targów turystycznych TOURSALON, dotyczące promocji turystycznej gmin oraz kształcenia kadr dla gospodarki turystycznej. Seminarium zorganizowały Centralny Ośrodek Informacji Turystycznej Oddział w Poznaniu oraz Wielkopolska Izba Turystyczna.

4. Współpraca z zagranicą

Zakład I.T. w Poznaniu, wzorem lat ubiegłych, kontynuował współpracę z zagranicznymi placówkami naukowo-badawczymi i akademickimi: w Szkocji (Queen Margaret College w Edynburgu), Instytutem Kultury Fizycznej w Mińsku, Uniwersytetem w Madrycie.

W 1993 roku pracownicy Zakładu (S. Bosiacki) uczestniczyli w kilku workshopach organizowanych przez AWF w Poznaniu a dotyczących kształcenia kadr turystycznych w Polsce.

5. Współpraca z jednostkami naukowymi i instytucjami w kraju

Zakład I.T. w Poznaniu w 1993 roku realizował bezpośrednią współpracę z Urzędem Wojewódzkim i Miejskim w Poznaniu w zakresie doradztwa specjalistycznego. Nawiązano także bezpośredni kontakt z władzami administracyjnymi województwa gorzowskiego, co winno zaowocować w przyszłości zleceniami na prace badawcze i ekspertyzy.

Pracownicy Zakładu współpracowali w 1993 roku, tak jak w latach poprzednich, z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Akademią Ekonomiczną w Poznaniu, AWF w Poznaniu i w Krakowie oraz z instytucjami resortowymi działającymi na terenie Poznania i woj. poznańskiego. Współpraca powyższa polega przede wszystkim na uczestnictwie w seminariach naukowych, na wymianie publikacji oraz doświadczeń metodycznych.

6. Zatrudnienie i warunki pracy

W 1993 roku kadra pracowników poznańskiego Zakładu składała się z 4 pracowników, przy czym jedna osoba zatrudniona była w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Od 15 marca 1993 roku pracuje w Zakładzie dr Ryszard Świekatowski, zatrudniony na stanowisku adiunkta.

W 1993 roku pracownicy Zakładu kontynuowali swoje prace awansowe oraz doskonalili swoje umiejętności poprzez udział w szkoleniach i kursach zawodowych.

Mgr J. Błotny realizował swoją pracę doktorską dotyczącą funkcjonowania sektora turystyki socjalnej w gospodarce rynkowej. W chwili

obecnej prowadzone są badania empiryczne.

Dr R. Świekatowski w dniach 19-23.10.1993 roku uczestniczył w szkoleniu zorganizowanym w ramach PROGRAMU PHARE-TOURIN dla nauczycieli prowadzących zajęcia w szkołach o profilu turystyczno-hotelarskim. W m-cu czerwcu 1993 roku dr R. Świekatowski brał także udział w 10-dniowym szkoleniu w ramach PROGRAMU TEMPUS w Brukseli, nt. "Hotel management".

W 1993 roku warunki pracy w poznańskiej placówce nie zmieniły się. Zakład w październiku 1993 roku otrzymał zestaw komputerowy Compaq (komputer wraz z drukarką), co zdecydowanie usprawni pracę naukowo-badawczą.

7. Stan wykorzystania zbiorów bibliotecznych

W 1993 roku zbiory biblioteczne poznańskiego Zakładu obejmowały łącznie 1196 woluminów. Ze zbiorów tych korzystały głównie osoby spoza Instytutu przede wszystkim zaś studenci Wydziału Turystyki i Rekreacji AWF w Poznaniu, Wyższej Szkoły Hotelarstwa AE w Poznaniu i innych szkół wyższych, średnich.

4.2. Zakład Zagospodarowania Regionów i Miejscowości Turystycznych w Bydgoszczy. Kierownik: dr Maciej Drzewiecki

1. Realizacja prac badawczych

- "Przegląd i ocena planów, programów i studiów zagospodarowania przestrzennego w skali krajowej i regionalnej z punktu widzenia ich przydatności do prac nad rozwojem produktu turystycznego" (R-14/93); wersja polska i angielska.

Oprac. zespołowe pod kierunkiem R. Przybyszewskiej-Gudelis. Praca wykonana w rezultacie wygrania przez Zakład RiMT przetargu

ogłoszonego przez UKFiT dla potrzeb zespołu ekspertów zagranicznych, którzy opracują program rozwoju produktu turystycznego Polski w ramach programu PHARE-TOURIN.

Praca zawiera informacje i oceny dotyczące 1263 opracowań planistycznych, które podzielono na 3 kategorie przydatności dla zespołu ekspertów.

- "Kierunki rozwoju produktu turystycznego Dolnego Śląska i Opolszczyzny" (R-2.8.3/93)

Oprac. zespołowe pod kierunkiem M. Drzewieckiego.

Praca wykonana w rezultacie porozumienia zawartego przez 5 województw na seminarium w Książu (1-2.04.1993).

Przedstawiono diagnozę stanu turystyki w regionie oraz program działań z niezbędnym udziałem władz centralnych lub środków zagranicznych, proponując w tym zakresie inwestycyjne programy priorytetowe oraz działań własnych samorządów lokalnych i podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem aktualnych form i metod poruszania się na rynku turystycznym.

Programy powyższe skonstruowano dla 7 podregionów turystycznych. Zastosowano metodę SWOT.

- "Studium potrzeby wprowadzania statusu gminy turystycznej na przykładzie Szklarskiej Poręby" (R-5/93)

Opracowanie zespołowe pod kierunkiem R. Przybyszewskiej-Gudelis.

W pracy przeanalizowano pozytywne i negatywne skutki wprowadzenia statusu gminy turystycznej z punktu widzenia obowiązków i przywilejów gminy, uznając w efekcie badań celowość ustanowienia gmin turystycznych.

- "Program promocji Pojezierzy Polskich" (R-2.7.1/93) - II etap

Temat realizowany był w postaci trzech oddzielnych części:

- 1/ współpraca z Bournemouth University (Wlk. Brytania) obejmująca pilotaż merytoryczny w trakcie objazdu Pojezierzy przez dr C. Brooksa z w/w Uniwersytetu.

Realizacja współpracy: doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis.

- 2/ "Program promocji gmin wzdłuż "Trasy 1000 Jezior"

Opracowanie zespołowe pod kierunkiem R. Przybyszewskiej-Gudelis

W pracy oceniono walory krajobrazowe, krajoznawcze i recepcyjne 58 gmin położonych wzdłuż trasy, wyłaniając 4 typy gmin wymagające odmiennego rozwoju i różnych form promocji.

- 3/ "Tourism development and management in the lakeland area of Poland. Basic informations and analyses"

Opracowanie zespołowe pod kierunkiem R. Przybyszewskiej-Gudelis.

Praca zawiera podstawowe dane informacyjne dla całego pasa pojezierzy oraz ocenę atrakcyjności turystycznej (dostępności, infrastruktury, możliwych form turystyki) dla 20 rejonów turystycznych, specjalnie wyznaczonych w ramach opracowania. Praca wysłana do Uniwersytetu Bournemouth.

- "Kierunki rozwoju produktu turystycznego i promocji wybranych gmin oraz związków gmin"

W ramach tematu wykonano 2 niezależne opracowania:

- 1/ "Program rozwoju turystyki w gminie (regionie, miejscowości) - rozwinięta struktura części ogólno-ekonomicznej"

Autor: mgr D. Walkowiak

Przedstawiono przebieg działań marketingowych w gminie turystycznej, promując różnorodne formy i techniki wspierania przedsiębiorczości oraz wskazując źródła kredytowania.

- 2/ "Kierunki rozwoju produktu turystycznego i promocji na przykładzie gminy Wolsztyn. Proponowane formy działania samorządów gmin na

rzecz rozwoju turystyki" Autor: dr A. Zwoliński

Omówiono wyniki i wnioski z profesjonalnych opracowań marketin-
gowych wspierając je konkretnymi rozwiązaniami w gminie Wolsztyn.

- "Dostępność komunikacyjna Polski dla zagranicznej turystyki przyjaz-
dowej (R-2.4.3/93) Autor: dr S. Iwicki

Przeanalizowano wielkość i kierunki przyjazdów, lokalizację i funkcyj-
nowanie przejść granicznych, plany rozwoju sieci i inne elementy.

Stwierdzono, że infrastruktura komunikacyjna wynika głównie z po-
trzeb ogólnogospodarczych i wymaga korekt z punktu widzenia intere-
sów turystyki.

- "Uwarunkowania i kierunki turystycznego rozwoju miasta Częstochowy".
(zakończenie opracowania z 1992 r. - dr M. Drzewiecki, dr S. Iwicki).
Współudział w wykonaniu zadania realizowanego przez Zakład Społecz-
nych Problemów Turystyki.

- "Rozwój agroturystyki w Polsce" Autor: dr M. Drzewiecki

Opracowano obszerny program badawczo-wdrożeniowy z uwzględnieniem
udziału resortów, instytutów i szkół wyższych, który został zatwier-
dzony do programu PHARE-TOURIN 2 przez EWG i będzie realizowany
w latach 1994-1995.

- "Bank danych o infrastrukturze turystycznej i przestrzeni turystycz-
nej". Współudział w wykonaniu zadania realizowanego przez Zakład
Gospodarki Turystycznej we Wrocławiu.

Opracowano (autor - dr M. Drzewiecki) typologię gmin wiejskich w
Polsce z punktu widzenia niektórych cech przydatności dla rozwoju
turystyki wiejskiej. Do banku wprowadzono jedynie końcową klasyfika-
cję. Pozostała część pracy obejmuje zestawienie wszystkich gmin posiada-
jących cechy wiejskiej przestrzeni rekreacyjnej.

- "Aktywizacja strefy zachodniej Polski przez rozwój turystyki - synteza". Praca zbiorowa pod redakcją R. Przybyszewskiej-Gudelis. Jest to synteza pracy wykonanej w 1992 r.
- "Kategoryzacja gmin z punktu widzenia możliwości rozwoju turystyki wiejskiej" (R-55.2/93) - dyskietka + tekst (autor dr M. Drzewiecki).

2. Działalność dydaktyczna

Doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis prowadziła wykłady i ćwiczenia z przedmiotu "Polityka przestrzenna" na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Bydgoszczy oraz wygłosiła wykład na seminarium szkoleniowym Monda Turismo-Esperantotur w Bydgoszczy. Natomiast dr M. Drzewiecki wygłosił odczyt nt. geografii USA dla nauczycieli i uczniów uzdolnionych w Polskim Towarzystwie Geograficznym.

3. Podwyższanie kwalifikacji

- 1/ Dr M. Drzewiecki zakończył przewód habilitacyjny w Instytucie Geografii Pan w Warszawie, uzyskując stopień doktora habilitowanego nauk o Ziemi w zakresie geografii.
- 2/ W dwutygodniowym seminarium szkoleniowym PHARE-Tempus w Brukseli na temat marketingu i hotelarstwa uczestniczyli:
doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis, dr M. Drzewiecki, mgr K. Marcysiak.
- 3/ Wszyscy pracownicy Zakładu rozpoczęli podstawowy kurs komputerowy zakończony w styczniu 1994 r.

4. Działalność organizacyjna i marketingowa

- 1/ Koordynacja ogólnokrajowa i organizacja wyjazdów na Seminarium w Brukseli w ramach programu PHARE-Tempus (temat: "Developing Eastern European Tourism Education in Latvia and Poland") oraz przygotowanie

nowego tematu w ramach PHARE-ACE wspólnie z Wolnym Uniwersytetem w Brukseli, we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim i Akademią Ekonomiczną w Poznaniu.

Realizacja - doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis.

- 2/ Prowadzono szeroką działalność promocyjną i marketingową. Opracowano ofertę cenowo-programową opracowań Zakładu, którą wraz z wydawnictwami Instytutu Turystyki przedstawiono i rozprowadzono na konferencjach (Unii Miasteczek Polskich w Karpaczu, Suwalskiej Izby Turystyczno-Rolniczej w Szelmencie, Uniwersytetu Łódzkiego w Borkach, AWF w Poznaniu-Błażejewsku, NOT w Toruniu i Województw nadmorskich i pojeziernych w Cetniewie).

Wystąpiono z ofertami współpracy w procesie programowania i kierowania rozwojem turystyki indywidualnie do wszystkich dyrekcji Parków Krajobrazowych i związków gmin.

5. Współpraca w kraju i z zagranicą

Doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis jest Prezesem Zarządu Oddziału Towarzystwa Urbanistów Polskich oraz członkiem Zarządu Głównego PST.

Dr M. Drzewiecki jest radnym, Przewodniczącym Komisji Gospodarki Miejskiej, Przewodniczącym Komisji Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego w Bydgoszczy, Przewodniczącym Komisji Dyscyplinarnej II instancji dla pracowników samorządowych, oraz Przewodniczącym Komisji Rekreacji Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Systematycznej współpracy z innymi jednostkami badawczymi Zakład nie prowadzi. Biblioteka powiększyła się nieznacznie, jednak służy stale studentom, magistrantom i krajoznawcom, których przyjęto łącznie ponad 30 osób.

Doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis utrzymuje szerokie kontakty zagraniczne i jest cenionym ekspertem w skali międzynarodowej, występując na konferencjach anglojęzycznych, także w roli prowadzącej obrady.

6. Zatrudnienie i warunki pracy

W 1993 r. w Zakładzie pracowało 7 osób, w tym 1 docent kontraktowy, 3 adiunktów oraz 2 asystentów. W porównaniu z latami ubiegłymi zatrudnienie nie uległo zmianie.

Warunki pracy znacznie się poprawiły. Zakład został wyposażony w komputer, drukarkę, kserograf oraz fax.

7. Wykaz odbytych seminariów

- 1/ Działalność marketingowa w gminie turystycznej - mgr D. Walkowiak
2.II.93.
- 2/ Marketing w turystyce - sprawozdanie ze szkolenia "Tempus" w Brukseli - doc. R. Przybyszewska-Gudelis, 19.III.93.
- 3/ Usługi hotelarskie - sprawozdanie ze szkolenia "Tempus" - dr M. Drzewiecki, 21.VI.93.
- 4/ Relacja z forum turystyki Unii Miasteczek Polskich w Karpaczu,
dr A. Zwoliński, 19.IX.93.
- 5) Dostępność komunikacyjna Polski dla zagranicznej turystyki przyjazdowej, dr S. Iwicki, 5.X.93.
- 6/ Formy ochrony Borów Tucholskich - sprawozdanie z sympozjum naukowego w Tleniu, dr A. Zwoliński, 12.XII.93.
- 7/ Seminaria robocze dot. tematu: Przegląd i ocena planów i studiów zagospodarowania przestrzennego... (Phare-Tourin), R. 14/93) -
doc. R. Przybyszewska-Gudelis, V - X.93.
- 8/ Seminaria robocze dot. tematu: Rozwój produktu turystycznego Dolnego Śląska i Opolszczyzny, dr M. Drzewiecki, VII - IX.93.

4.3. Zakład Naukowo-Badawczy w Toruniu

Kierownik: dr Jan Owsiak

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 r. w Zakładzie wykonywano następujące prace:

- "Koncepcja funkcjonowania turystyki i rekreacji w Toruniu" (Z-9/92)
 - praca wykonana na zlecenie Urzędu Miejskiego w Toruniu z dofinansowaniem Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki. Praca składa się z dwóch zasadniczych części: diagnostycznej i programowej. Część diagnostyczna przedstawia ocenę bazy materialnej turystyki, aktualny system organizacji turystyki i rekreacji w mieście, szacunek wielkości dochodów z turystyki dla miasta, analizę i syntezę ruchu turystycznego w Toruniu. W części programowej zaprezentowano katalog działań, jakie należy podjąć w tym mieście w celu: 1 - budowania specyficznej, wynikającej z wartości kulturowych i przyrodniczych tożsamości turystycznej miasta, 2 - podnoszenia jakości oferowanego produktu turystycznego, 3 - eksponowania specyficznego charakteru produktu turystycznego Torunia, 4 - pozyskiwania środków finansowych i inwestorów na realizację proponowanych działań. Praca przedstawia również drogi realizacji działań poprzez: etapowanie działań w trzech horyzontach czasowych oraz wpisanie działań do aktualizowanego obecnie planu zagospodarowania przestrzennego miasta.
- "Aktywizacja regionów pojeziernych przez rozwój wędrownych form turystyki" (R-27/93) - praca wykonywana aktualnie (od września 93 r. - do kwietnia 94 r.) dla UKFiT. W pracy przedstawiona będzie koncepcja rozwoju wędrownych form turystyki na wybranych obszarach wschodniej części strefy pojeziernej.

Prowadzone w 1993 r. prace w tym zadaniu badawczym dotyczyły:

- inwentaryzacji wszystkich rodzajów szlaków (pieszych, rowerowych, motorowych, konnych, kajakowych, żeglarskich), zarówno znakowanych w terenie, jak i tylko opisanych w różnego rodzaju przewodnikach i informatorach, szlaków nie istniejących w terenie i w opisach lecz obsługiwanych przez niektóre biura podróży (ich przebieg wynika z zapotrzebowań turystów lub inwencji pilotów i przewodników),
- inwentaryzacji wyjątkowej wartości osobliwości i obiektów przyrodniczych i kulturowych, do których powinny prowadzić szlaki,
- wydzielenia obszarów o walorach turystycznych środowiska przyrodniczego i kulturowego, przez które powinny przechodzić szlaki,
- inwentaryzacji bazy noclegowej w obrębie szlaków i w ich sąsiedztwie oraz oceny jej standardu (możliwości jej wykorzystania przez turystów o różnych pod tym względem wymaganiach),
- inwentaryzacji obiektów sportowo-rekreacyjnych w obrębie i w sąsiedztwie szlaków oraz ich oceny pod kątem możliwości wykorzystania przez turystów (wzbogacenie oferty programowej),
- oceny możliwości uprawiania różnorodnych form turystyki i wypoczynku na terenach, przez które prowadzą szlaki,
- inwentaryzacji i oceny form własności podmiotów obsługi ruchu turystycznego na szlakach oraz wielkości zatrudnienia w tej obsłudze miejscowej społeczności,
- rejestracji lokalnych i zewnętrznych inicjatyw w dziedzinie obsługi ruchu turystycznego,
- oceny promocji szlaków i wszelkich przejawów działalności turystycznej w obrębie i w sąsiedztwie szlaków,

- "Koncepcja funkcjonowania ekoturystyki na terenie transgranicznego obszaru chronionego "Zalew Wiślany".

Ze względu na brak zainteresowania pracą ze strony UKFiT została ona przerwana. Zebrane materiały mogą być przydatne lub włączone do innych prac prowadzonych w Instytucie.

2. Współpraca z zagranicą

W ramach współpracy z Uniwersytetem Lwowskim w Zakładzie w Toruniu w dniach 22-24 kwietnia 93 r. przebywała doc. dr Maria S. Niżnik przedstawiając referat nt. "Aspekty ekonomiczne wykorzystania turystycznego lasów na Ukrainie".

W ramach współpracy partnerskiej Torunia z Leiden w Holandii dr Janusz Sewerniak uczestniczy w pracach grupy roboczej d/s rozwoju turystyki rowerowej w Holandii. Członkowie tej grupy przebywali na Poj. Mazurskim, uczestnicząc w rajdzie rowerowym.

3. Stan i wykorzystanie zbiorów bibliotecznych

Stan zbiorów na dzień 31.XII.1993 r. - 1843 pozycje. Ze zbiorów korzystają pracownicy Zakładu i 20 osób z zewnątrz - głównie pracownicy i studenci UMK w Toruniu.

4. Organizacja i funkcjonowanie Zakładu

Zakład IT w Toruniu w 1993 r., podobnie jak w roku poprzednim funkcjonował bez bezpośredniej obsługi administracyjno-księgowej. Księgowość prowadzona jest w Centrali Instytutu w Warszawie, natomiast obsługa administracyjna i finansowa - przez kierownika Zakładu i pracowników (w zależności od potrzeb).

5. Stan zatrudnienia, kwalifikacje kadr

W Zakładzie zatrudnione są 4 osoby (w 1993 r. została zwolniona z pracy mgr Iwona Jarosz-Pronobis). Struktura zatrudnienia przedstawia się następująco:

- pracownicy naukowi - 3 osoby, z których:
 - 2 osoby na stanowisku adiunkta,
 - 1 osoba na stanowisku asystenta,
- pracownicy inżynieryjno-techniczni - 1 osoba.

6. Warunki pracy

Zakład zajmuje pomieszczenia o łącznej powierzchni 103 m². Każdy pracownik ma zapewnione miejsce pracy.

W 1993 r. Zakład wzbogacił się o komputer wraz z drukarką.

4.4. Zakład Naukowo-Badawczy w Krakowie

Kierownik: prof. dr hab. Janusz Zdebski

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 r. wykonane zostały następujące zadania badawcze:

- Zygmunt Kruczek, Marcel Ofiarski: "Analiza rynku turystycznego Kanady". (R-2.6.2).
- Zygmunt Kruczek, Marcel Ofiarski: "Analiza rynku turystycznego Stanów Zjednoczonych Ameryki Pn.", (R-2.6.2). 38 stron maszynopisu + aneks, tabel 18 + 4 w aneksie, 9 wykresów.
- Hanna Borne-Falencik, Zygmunt Kruczek: "Analiza kwalifikacji kadr nowych biur turystycznych". (R-2/92), 79 stron, mapy, literatura, 8 rysunków, 44 tabele, aneks (kwestionariusz wywiadu).

- Zygmunt Kruczek: "Kształcenie dla turystyki w krajach Europy Wschodniej". (R-2/92) ss. 82, wykres, tabele.
- Kazimierz Kraskiewicz: "Analiza rynku turystycznego w krajach Skandynawskich: Finlandia". (R-2.6.3.), str. 25, tab. 7.
- Kazimierz Kraskiewicz: "Rynek turystyczny Szwecji", (R-3.6.3), str. 84, tabl. 19, rys. 3, zał. 5.
- Bolesław Prażanowski: "Analiza rynku turystycznego Słowacji", (R-2.6.9), str. 60, tab. 24.
- Bolesław Prażanowski: "Analiza rynku turystycznego Czech", (R-2.6.9), str. 70, tab. 21, wykazy stowarzyszeń i ważniejszych biur podróży.
- Anna Król-Jeżabek, Kazimierz Kraskiewicz: "Analiza rynku turystycznego Danii", (R-2.6.4), str. 57, tab. 29, 3 aneksy.
- Janusz Zdebski: "Analiza rynku turystycznego Austrii", (R-2.6.5), str. 66, tabb. 26 + 3 mapy.
- Janusz Zdebski: "Analiza rynku turystycznego Włoch", (R-2.6.8), str. 59, tab. 32.

2. Zatrudnienie, kwalifikacje kadr

W 1993 r. Zakład działał w następującym składzie:

- prof. dr hab. Janusz Zdebski
- dr Zygmunt Kruczek
- dr Bolesław Prażanowski
- mgr Kazimierz Kraskiewicz

W drugiej połowie roku zatrudniony został dr Tadeusz Burzyński, wróciła również od października z urlopu bezpłatnego mgr A. Król-Jeżabek.

3. Warunki pracy

Warunki lokalowe Zakładu pogorszyły się. Początkowo zajmowane pokoje w obiektach AWF przy ul. Grzegorzeckiej 24 zostały (ze względu na inne plany AWF) zamienione na mniejsze. Generalnie należy przyjąć, że są to zastępcze pomieszczenia, nie tworzące warunków do pracy. W tej sytuacji docelowym rozwiązaniem są starania o nowe pomieszczenia (na zasadzie wynajmu).

W 1993 r. w Zakładzie został zainstalowany komputer wraz z drukarką.

4.5. Zakład Gospodarki Turystycznej we Wrocławiu

Kierownik: dr Zbigniew Werner

W 1993 r. w Zakładzie wykonano następujące prace badawcze i ekspertyzy:

- "Bank danych o noclegowych obiektach turystyki", (R-7/92). Oprócz już istniejących danych dotyczących ok. 5000 obiektów, prowadzono ponad 700 ankiet (czytaj: obiektów) o zmodernizowanej i rozszerzonej strukturze informacji. Zakres merytoryczny zebranych danych o obiektach uwzględnia m.in. kategorię, sezonowość, rezerwację, orientacyjne ceny, strukturę i wyposażenie pokoi w budynkach oraz domków turystycznych, gastronomię, oferowane usługi, planowany rozwój i restrukturyzację, stan prawnowłasnościowy, formę zarządzania i zmianę stosunków własnościowych.

W drugim banku, który zawiera 39 pól informacyjnych dla wszystkich gmin w Polsce rozszerzono informacje o potencjał zimowy oraz warunki rozwoju agroturystyki. Aktualizowano dane dotyczące wielkości bazy noclegowej i ruchu turystycznego oraz pozostałej infrastruktury i walorów turystycznych. Bank zawiera informacje ogólne o gminie, jej walorach, potencjale wypoczynkowym i poznawczym, parkach

drogach turystycznych, uzdrowiskach, walorach wodnych i turystyce wodnej, bazie noclegowej i ruchu turystycznym.

- "Wyposażenie obiektów noclegowych turystyki w urządzenia i sprzęt sportowo-rekreacyjny", (R-5.5.6/93). Analizy stanu wyposażenia i jego wpływu na program wypoczynku. Najczęściej spotykanymi urządzeniami są tereny zabaw dla dzieci, boiska do małych gier i wypożyczalnie sprzętu sportowo-rekreacyjnego.
- "Gospodarka ściekowa w obiektach noclegowych turystyki", (R-5.5.5). Analizą objęto poszczególne grupy obiektów, według klasyfikacji GUS oraz sposobów odprowadzania ścieków.
- "Wielkość i wykorzystanie bazy noclegowej w Polsce w 1992 r." Zjawiska te scharakteryzowano według rodzajów obiektów oraz w poszczególnych gminach w Polsce, czego ilustracją jest przestrzenny obraz bazy przedstawiony na mapkach. Gotowe opracowanie zakupił UKFiT.
- "Ruch turystyczny rejestrowany w obiektach noclegowych w Polsce w 1992 r." Analizy dotyczą ruchu turystycznego ogółem oraz ruchu zagranicznego. Wielkości te przedstawiono przestrzennie w podstawowych jednostkach administracyjnych (gminach).
- "Ruch turystyczny w regionie Dolnego Śląska i Śląska Opolskiego ze szczególnym uwzględnieniem Wrocławia" (R-49/93). Zadanie wykonane ze środków UKFiT dzięki poparciu Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

Pracownicy Zakładu uczestniczyli także w temacie pt. "Kierunki rozwoju produktu turystycznego Dolnego Śląska i Opolszczyzny" realizowanego w Zakładzie w Bydgoszczy. Dla tego Zakładu opracowano także komputerową bazę danych o warunkach rozwoju agroturystyki w gminach. Opracowano też zestaw map ilustrujących bazę noclegową i ruch turystyczny na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie, które weszły w skład materiałów na seminarium w Książu o rozwoju produktu turystycznego tego regionu.

2. Zatrudnienie, kwalifikacje kadr

W Zakładzie zatrudnionych jest 7 osób, w tym 2 osoby na etatach naukowych, 2 jako pracownicy inżynier.-techn., 2 w Dziale Wydawnictw i Informacji. Wszyscy są z wykształcenia geografami. Ponadto jeden pracownik zajmuje się całością spraw finansowo-gospodarczych. Jedna pracownica przebywa na urlopie wychowawczym. Jedna osoba posiada tytuł doktora, druga jest w trakcie wykonywania pracy doktorskiej.

3. Warunki pracy i wyposażenie

Pracownicy Zakładu posiadają pod względem lokalowym dobre warunki pracy. Natomiast w kwestii stanu technicznego pomieszczeń można mieć zastrzeżenia. Pokoje i klatka schodowa wymagają malowania. Również zły jest stan techniczny urządzeń sanitarnych.

Zakład wyposażony jest w dwa komputery, ale są one prawie ciągle wykorzystywane, ponieważ funkcjonują w nich dwie duże bazy danych, a ponadto służą do opracowań bibliograficznych (informacja Bieżąca, Przegląd Dokumentacyjny, Bibliografia Turystyki Polskiej). Zakład posiada jeszcze drukarkę 9-igłową, dającą wydruki przeciętnej klasy. Nie daje to możliwości drukowania tekstów bibliograficznych w formie składu nadającego się od razu do wydania. Aby osiągnąć taki poziom edytorstwa konieczny jest zakup do Wrocławia drukarki laserowej.

Będący na naszym wyposażeniu kserograf jest wykorzystywany na usługi dla wynajmujących pomieszczenia w Instytucie oraz sporadycznie dla klientów do nich przychodzących, co stanowi pewien dochód przeznaczony na zakup papieru kserograficznego.

Bogaty księgozbiór Zakładu jest udostępniany sporadycznie ponieważ brak jest osoby do prowadzenia biblioteki.

4.6. Zakład Zagospodarowania Turystycznego w Warszawie

Kierownik: dr Andrzej Jagusiewicz

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 r. zostały wykonane następujące prace badawcze i ekspertyzy:

- "Inwestycje turystyczne w gminach w 1993 r." (R-1/93).

Wykonawcy: A. Jagusiewicz, H. Legienis.

- "Wskazania z zakresu turystyki do podziału kraju na powiaty samorządowe". Ekspertyza (R-10/93). Wykonawcy: A. Jagusiewicz, H. Legienis.

- "Rozwój produktu turystycznego regionu - Małopolska Zachodnia".

Materiały na seminarium (R-35/93). Wykonawca: H. Legienis.

- "Rozwój produktu turystycznego regionu - Bałtyk i Pomorze". Materiały na seminarium (R-36/93). Wykonawcy: A. Jagusiewicz, H. Legienis.

- "Mapa i opis makroregionów, regionów i miejscowości do regionalizacji produktu turystycznego Polski". Ekspertyza (R-37/93). Wykonawcy: A. Jagusiewicz, H. Legienis.

- "Rozwój turystyczny oraz promocja miasta i gminy Ośno Lubuskie. Praca badawcza (Z-7/93). Wykonawca: H. Legienis.

2. Zatrudnienie, warunki pracy

W Zakładzie zatrudnionych jest dwóch pracowników naukowo-badawczych (adiunktów).

W 1993 r. w Zakładzie zainstalowany został komputer wraz z drukarką.

4.7. Zakład Badań Marketingowych w Warszawie

Kierownik: dr Irena Krawczak

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 r. zostały wykonane następujące prace badawcze i ekspertyzy:

- Program Badawczy "TURYSTYKA'93 (MONITORING)" (R-3/93) -

- odpowiedzialna: dr I. Krawczak

Podstawowym celem wykonywanych prac było zbieranie, gromadzenie i przetwarzanie danych dla potrzeb komputerowego systemu bieżącej informacji o rynku turystycznym oraz modyfikacja systemu na podstawie zgłaszanych uwag. Wynikiem wykonanych prac są dyskietki aktualizujące bazę danych zainstalowaną w UKFiT.

W ramach programu badawczego "TURYSTYKA'93 (MONITORING)" wykonywano określone zadania, a mianowicie:

R-3.1.1. "Ankietowe badania graniczne" (dr R. Kuszewska).

Przeprowadzono badania ankietowe wśród podróżnych przekraczających granicę Polski. Prowadzone były cztery rodzaje badań dla potrzeb tematów:

- a/ podróżnych przyjeżdżających do Polski (mgr W. Bartoszewicz),
- b/ wydatków turystów odwiedzających Polskę (dr R. Kuszewska),
- c/ wpływów dewizowych Polski z turystyki przyjazdowej (dr R. Kuszewska),
- d/ podróży zagranicznych Polaków (mgr M. Gogolewska).

Ankiety w 11 wersjach językowych od ok. 30 tys. osób zweryfikowano, opracowano i przeniesiono na dyskietki. Uzyskane zbiory danych były podstawą dla opracowań raportów oraz wielu krótszych materiałów informacyjnych dla krajowych i zagranicznych odbiorców. Dane wraz z komentarzami wprowadzono do systemu TRAPER.

R-3.1.2. "Koniunktura na rynku usług turystycznych" (prof. S. Bosiacki)

Przeprowadzono 4 kwartalne badania ogólnopolskie hoteli, ośrodków wczasowych oraz uspołecznionych i prywatnych biur podróży po ok. 100 obiektów każdego typu. Uzyskane wyniki były podstawą cząstkowych oraz rocznego raportu, diagnozujących i prognozujących koniunkturę na polskim rynku usług turystycznych. Przetworzone dane wraz z komentarzami wprowadzono do systemu TRAPER.

R-3.1.3. "Turystyczny ruch krajowy (mgr M. Zawadzki)

Przeprowadzono trzy ogólnopolskie reprezentacyjne badania uczestnictwa w turystyce dorosłej ludności Polski. Obszerne tematycznie ankiety obejmowały po ok. 1500 osób za każdym razem, badanych przez ankierów z sieci OBOP przy PRiTV. Wyniki liczbowe stały się podstawą raportu badawczego oraz prognoz częściowych, a także licznych materiałów informacyjnych dla krajowych i zagranicznych odbiorców. Przetworzone materiały liczbowe wraz z komentarzami przekazano do systemu TRAPER.

R-3.1.4. "Turystyka młodzieży szkół ponadpodstawowych" (dr R. Gereluk-Lubowicz)

Przeprowadzono ankietę wśród 3 tys. uczniów wylosowanych szkół ponadpodstawowych w kraju. Opracowane wyniki o feriach zimowych (1992/1993), wiosennych i planach wakacyjnych przekazano do systemu TRAPER.

R-3.1.5. "Badania ankietowe biur podróży" (mgr T. Buczak)

Opracowano założenia organizacyjne badania, sformułowano ostateczną wersję ankiety, zakupiono dyskietkę adresową biur podróży z GUS i wysłano dwa razy po 2700 ankiet. Obecnie trwa spływ ankiet i ich wstępna korekta. Ostateczne rezultaty oczekiwane są w I kw. 1994 i wówczas zestaw odpowiednich wyników wraz z komentarzami zostanie wprowadzony do systemu TRAPER.

R-3.1.6. "Badania ankietowe szkół i uczelni o profilu turystycznym" -
- (dr H. Borne-Falencik)

Przeprowadzono ankietowe badania ogólnopolskie wszystkich 49-ciu zespołów szkół średnich oraz 10-ciu wyższych uczelni o profilu turystycznym. Obszerne ankiety dotyczyły wyposażenia szkół, kadry dydaktycznej, treści programowych oraz absolwentów tych szkół (uczelni). Podstawowe dane wraz z komentarzami zostały przekazane do systemu TRAPER, a ponadto zostały ujęte w raporcie z badań.

R-3.2. Zakup, instalacja i przetwarzanie danych otrzymywanych z GUS
(dr I. Krawczak)

R-3.2.1. "Baza noclegowa, jej rozmieszczenie i wykorzystanie"
(mgr J. Myćkan-Cegłowska)

Zebrane dane wyselekcjonowano i przetworzono dla potrzeb systemu TRAPER, a ponadto opracowano krótką ekspertyzę statystyczną "Baza hotelowa w Polsce w 1993 roku" i wiele materiałów informacyjnych dla krajowych i zagranicznych odbiorców.

R-3.2.2. "Baza gastronomiczna i jej rozmieszczenie" (dr I. Krawczak)
Zgromadzono dostępny materiał informacyjny, który po przetworzeniu przekazano do systemu TRAPER. Przygotowano także dwie wersje statystycznej ekspertyzy "Gastronomia w Polsce" oraz materiały informacyjne dla wielu odbiorców (np. konferencje prasowe UKFiT).

R-3.2.3. "Zatrudnienie w turystyce" (mgr T. Buczak)

Zebrano i przetworzono obszerny materiał liczbowy, na podstawie którego powstał raport oraz komplet danych wraz z komentarzami do systemu TRAPER.

R-3.2.4. "Sprzedaż usług biur podróży, bazy noclegowej i bazy gastronomicznej" (prof. S. Bosiacki)

Uzyskany materiał liczbowy był podstawą przeprowadzenia własnych badań o koniunkturze na rynku usług turystycznych, a przede wszystkim, po przetworzeniu przekazany do systemu TRAPER.

R-3.2.5. "Transport. Dostępność komunikacyjna Polski" (dr I. Krawczak),
dr R. Gereluk-Lubowicz)

Zgromadzono dane o PKP, PKS, sieci dróg oraz o połączeniach lotniczych i skali usług przewozowych w Polsce. Dane te po przetworzeniu zostały przekazane do systemu TRAPER.

R-3.2.6. Zakup materiałów GUS (dr I. Krawczak)

Dla realizacji zadań 3.2.1.-3.2.5. potrzebne były różne materiały informacyjne GUS. Zakupiono więc roczniki ogólne i branżowe oraz regionalne, a także bazy danych na nośnikach magnetycznych.

R-3.3. Badania wg danych WTO i OECD (dr R. Kuszewska)

R-3.3.1. "Trendy w turystyce światowej"

Sporządzono wykaz źródeł informacji. Przetworzone dane przekazano do systemu TRAPER. W marcu odbyto służbowy wyjazd na Targi Turystyczne ITB w Berlinie, gdzie odbywało się m.in. seminarium dotyczące trendów w turystyce międzynarodowej i zgromadzono interesujące materiały statystyczne.

R-3.3.2. "Polska w turystyce europejskiej"

Zgromadzono obszerny materiał faktograficzny, który po przetworzeniu przekazano wraz z komentarzami do systemu TRAPER. Założono bank danych dla obu powyższych zadań na nośnikach magnetycznych. Dane te służą także dla statystycznych sprawozdań krajowych do WTO i OECD.

R-3.4;3.5;3.6. Prowadzenie badań własnych, gromadzenie danych we własnych bankach danych, prowadzenie uzupełniających prognoz oraz przetwarzanie danych na potrzeby systemu. (dr I. Krawczak).

W zadaniu tym wykonano wszystkie przygotowawcze czynności, umożliwiające funkcjonowanie systemu ciągłego monitorowania zjawisk turystycznych. Określono tematyczny zakres oraz harmonogram spływu danych do systemu, ustalono także formę tabelaryczną oraz graficzną dostarczanych danych do systemu, a także treść niezbędnych komentarzy i opisu działów. Zespół autorski przeszkolony został w obsłudze PC, zostały więc założone własne (tj. 12 osób) banki danych, z których pochodziły diagnozy i prognozy obserwowanych zjawisk. Ustalono także metody i sposób prognozowania poszczególnych zagadnień - są to, na ogół, prog-

nozy miesięczne, kwartalne, roczne i 5-cioletnie. Przez cały okres trwało udoskonalanie pracy całego zespołu autorskiego i poszukiwanie optymalnego sposobu prezentacji i zakresu tematycznego w systemie TRAPER.

R-3.7;3.8. Wprowadzanie danych do systemu. Bieżąca eksploatacja systemu.
(dr I. Krawczak)

W zadaniach tych wykonywano wszelkie prace techniczne przy tworzeniu systemu, jego ciągłej aktualizacji, instalacji na innych komputerach (także w UKFiT) oraz przechowywaniu kolejnych wersji na dyskietkach.

R-3.9. Bieżące modyfikacje i nowe instalacje.

R-3.10. Opracowanie zmodyfikowanej wersji systemu.

Użytkownicy systemu w IT oraz w UKFiT gromadzą wszelkie uwagi o systemie. Uzgodniono, że po upływie 3 miesięcy zostaną przedstawione uwagi i sugestie firmie DIANA SOFT, która dokona ich oceny. Drobne poprawki były i będą dalej nanoszone, natomiast uwagi istotne zawarte zostaną w nowej zmodyfikowanej wersji systemu TRAPER.

Poza programem badawczym "TURYSTYKA'93" (MONITORING) w Zakładzie wykonano następujące zadania:

- "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce. Wpływy dewizowe z turystyki (R-2.2.2.) - dr R. Kuszewska.

W ramach tematu wykonano następujące ekspertyzy:

- 1/ "Wpływy dewizowe Polski z turystyki przyjazdowej w 1992 roku";
- 2/ "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1993 roku, część I (wyniki badań ankietowych za okres I-VII.1993)";
- 3/ "Wpływy dewizowe Polski z turystyki przyjazdowej w 1993 roku (za okres I-IX.1993 oraz prognozowane w 1993 r.)";
- 4/ "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1993 r. (raport końcowy - I kw.1994 r.)

- "Prace związane z opracowywaniem i przekazywaniem danych statystycznych do WTO i innych organizacji międzynarodowych" (R-16/93) -
- dr R. Kuszewska

Przygotowano dla WTO i OECD tablice statystyczne oraz materiały dotyczące statystyki turystyki w Polsce,

- "Podróże Polaków w 1992 i 1993 roku, struktura i rozmieszczenie terytorialne" (R-2.3.)" - mgr M. Zawadzki.

W ramach tematu wykonano następujące prace:

- 1/ "Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w 1992 r."
- 2/ "Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych w 1993 r.
(raport z prognozą)".

2. Działalność dydaktyczna

Dr I. Krawczak oraz mgr J. Myckan-Cegłowska prowadziły wykłady i ćwiczenia dla studentów studiów zawodowych zaocznych w SGH. Zajęcia te dotyczyły metod statystycznych.

Dr R. Kuszewska przygotowała wystąpienia na seminariach i roboczych posiedzeniach WTO w lipcu w Madrycie oraz Komitetu Turystyki OECD w Paryżu. Wystąpienia te dotyczyły statystyki turystyki w Polsce.

Mgr J. Myckan-Cegłowska prowadziła wykład na szkoleniu pracowników Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie oraz przedstawicieli mazurskich biur podróży.

3. Podnoszenie własnych kwalifikacji

- 1/ Mgr J. Myckan-Cegłowska oraz mgr M. Zawadzki w lipcu ukończyli kurs "Marketing dla pracowników centralnej administracji" w UKFiT,
- 2/ Dr I. Krawczak, mgr J. Myckan-Cegłowska oraz mgr M. Zawadzki ukończyli w czerwcu kurs "Obsługa komputerów klasy PC" w IT,

3/ Dr I. Krawczak ukończyła w Brukseli (w lutym i czerwcu) seminarium szkoleniowe nt. "Marketing w turystyce", "Hotelarstwo oraz gastronomia". Seminaria organizowane były w ramach programu TEMPUS i kończyły się certyfikatem w jęz. angielskim.

4. Współpraca w kraju

Pracownicy Zakładu współpracują trwale i ściśle z placówkami zewnętrznymi (np. z UKFiT, GUS, OBOP, PTTK - Oddz. UW) a także z pracownikami Zakładu Problemów Społecznych oraz z Zakładem IT w Poznaniu. Wyrazem tej współpracy jest podejmowanie wspólnych badań (np. w systemie TRAPER, badania graniczne, charakterystyka korzystających z bazy noclegowej), przygotowywanie dużej liczby materiałów informacyjnych dla krajowych i zagranicznych odbiorców (np. na konferencje prasowe UKFiT). Podkreślić trzeba, że ze względu na dysponowanie obszerną i ciekawą bazą danych pracownicy ZBM wykonują dużą ilość ekspertyz.

4.8. Zakład Społecznych Problemów Turystyki w Warszawie

Kierownik: mgr Jerzy Łaciak

1. Realizacja prac badawczych

W 1993 r. w Zakładzie wykonano następujące zadania badawcze i ekspertyzy:

- W ramach Programu Badań Marketingowych:

- 1/ "Przyjazdy do Polski w 1992 r." (R-2.2.1.) - mgr W. Bartoszewicz,
- 2/ "Cele, motywy i formy przyjazdów do Polski w 1993 r." (R-2.2.1.)
- mgr W. Bartoszewicz,
- 3/ "Struktura i rozmieszczenie terytorialne podróży Polaków" (R-2.3.)
- mgr J. Łaciak,
- 4/ "Podróże zagraniczne Polaków w 1993 r." (R-2.3.) -
- mgr H. Gogolewska,

- 5/ "Bank danych o przedsiębiorstwach turystycznych w Polsce"(R-2.4.1)
- T. Buczak, mgr M. Byszewska-Korbel,
- 6/ "Zatrudnienie w turystyce" (R-2.4.2) - mgr T. Buczak,
- 7/ "Niemiecki rynek turystyczny" (R-2.6.1) - mgr W. Bartoszewicz,
- 8/ "Rynek turystyczny Francji" (R-2.6.6) - mgr M. Byszewska-Korbel,
- 9/ "Rynek turystyczny Wielkiej Brytanii" (R-2.6.7) - mgr B.Radkowska,
- 10/ "Rynek turystyczny Litwy, Łotwy, Estonii, Białorusi, Ukrainy i Rosji" (R-2.6.10) - mgr B. Radkowska,
- 11/ "Analiza przyjazdowego zagranicznego ruchu turystycznego do Warszawy" (R-2.7.2) - mgr J. Łaciak, doc.dr Z. Gereluk-Lubowicz.

Poza zadaniami zrealizowanymi w ramach Programu Badań Marketingowych wykonano:

- 1/ "Analiza kwalifikacji kadr nowych biur turystycznych" (R-2.4/92) -
- dr H. Borne-Falencik, dr Z. Kruczek,
- 2/ "Uwarunkowania i kierunki turystycznego rozwoju miasta Częstochowy" (Z-4/92) - mgr J. Łaciak, mgr W. Bartoszewicz (oraz dr M. Drzewiecki, dr S. Iwicki, dr H. Legienis, doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis),
- 3/ "Rynek turystyczny Europy - 1992 rok (R-24/93) - mgr M. Byszewska-Korbel, mgr H. Gogolewska,
- 4/ "Informator o szkołach średnich przygotowujących kadry dla turystyki za rok 1992/1993" (R-32/93) - dr H. Borne-Falencik,
- 5/ "Możliwości rozwoju turystyki z Wielkiej Brytanii do Polski"(Z-12/93)
- mgr W. Bartoszewicz,
- 6/ "Aktywność turystyczna uczniów szkół ponadpodstawowych w 1992 roku i w okresie zimowej przerwy semestralnej 1993 roku" (R-22/93).
(Dane porównawcze z lat 1987, 1990, 1991, 1992) - doc. dr Z. Gereluk-Lubowicz,
- 7/ "Studium marketingowe lokalizacji moteli na terenie Białorusi, Litwy i Zachodniej Ukrainy" (Z-4/93) - dr K.Łopaciński, mgr B.Radkowska).

2. Podnoszenie kwalifikacji

Mgr W. Bartoszewicz przebywał na 3-miesięcznym stażu w Anglii na Uniwersytecie w Bournemouth, gdzie zapoznał się z następującymi zagadnieniami:

- planowanie i zarządzanie w turystyce,
- rozwój regionalny a turystyka i leisure,
- badanie rynku,
- brytyjska statystyka turystyczna.

Na szczególne podkreślenie zasługują kontakty z realizatorami "Dorset Tourism Data Project", czyli przedsięwzięcia badawczego z udziałem wielu podmiotów mającego na celu regularne gromadzenie danych o przedsiębiorstwach turystycznych, turystyce przyjazdowej, wydatkach i preferencjach turystów odwiedzających hrabstwo DORSET.

Dr H. Borne-Falencik dwukrotnie przebywała na 2-tygodniowym szkoleniu w Brukseli w ramach programu "TEMPUS" oraz na 5-cio dniowym kursie zorganizowanym przez UKFiT i TOURIN PHARE nt. "Aktualne tendencje rozwoju kształcenia turystycznego".

Pracownicy Zakładu wzięli udział w zorganizowanym kursie komputerowym.

3. Zatrudnienie

W 1993 r. w Zakładzie pracowało 7 osób, w tym: 1 docent kontraktowy, 1 adiunkt (z doktoratem) oraz 6 asystentów.

4. Seminaria Zakładu

W 1993 r. w Zakładzie odbyły się następujące seminaria (w nawiasach osoby referujące):

- Ankietyne badania gości hotelowych (H. Gogolewska)
- Wyjazdy młodzieży w 1992 r. (Z. Gereluk-Lubowicz)

- Monitorowanie zjawisk w turystyce (I. Krawczak)
- Zagraniczne wyjazdy Polaków w 1992 r. (H. Gogolewska)
- Monitorowanie zjawisk w turystyce (I. Krawczak)
- Relacja z pobytu szkoleniowego w Brukseli (I. Krawczak, H. Borne-Falencik)
- Połączenia lotnicze (Z. Gereluk-Lubowicz)
- Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1992 r. (R. Kuszewska)
- Metody szacowania rozmieszczenia turystów według regionów i województw (J. Łaciak, J. Błotny)
- Dyskusja nad opracowaniem E. Zbiecia będącym vademecum o gospodarce turystycznej (I. Krawczak)
- Turystyka przyjazdowa w 1993 r. (R. Kuszewska, W. Bartoszewicz)
- Turystyka przyjazdowa w 1993 r. - c.d. (R. Kuszewska, W. Bartoszewicz)
- Prezentacja programów komputerowych dotyczących turystyki (I. Kulesza)
- Definicje klasyfikacyjne czasu wolnego, rekreacji i turystyki (Leo Theuns)
- Problemy kształcenia i zatrudnienia kadr w turystyce (H. Borne-Falencik)
- Turystyka przyjazdowa na Węgry w latach 1986-92 (I. Kulesza)

5. RADA NAUKOWA IT

Radę Naukową nowej kadencji (na okres 5 lat) powołano w IT w dn. 27.07.1991 r. Rada liczy 20 osób, z których 18 osób to pracownicy Instytutu. Funkcję przewodniczącego Rady sprawuje prof. dr hab. Krzysztof Przecławski (Uniwersytet Warszawski), a zastępcami są: prof. dr hab. Stefan Bosiacki (IT) oraz dr Romana Kuszewska (IT). Funkcję sekretarza Rady pełni mgr Iwona Kulesza (IT).

W 1993 r. odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej IT.

Pierwsze z nich odbyło się w dn. 11.05.1993 r. w Warszawie, na którym dyskutowane były sprawy związane z rozliczeniem finansowym IT za rok 1992, (bilans), wstępnym planem badań IT w 1993 r., podziałem zysku za rok 1992 oraz sprawy kadrowe pracowników IT.

W wyniku dyskusji Rada Naukowa pozytywnie oceniła wynik finansowy działalności IT za rok 1992, oraz zaproponowany podział zysku. Jednocześnie Rada pozytywnie zaopiniowała:

- powołanie dr M. Drzewieckiego na kierownika Zakładu w Bydgoszczy,
- zmianę stanowiska dr Romany Kuszewskiej (z asystenta na adiunkta),
- zatrudnienie na stanowiskach naukowych mgr B. Radkowskiej, mgr J.

Myckan-Cegłowskiej oraz dr R. Świekatowskiego.

Kolejne posiedzenie Rady Naukowej odbyło się 1.06.1993 r. w Warszawie, na którym - po dyskusji - pozytywnie zaopiniowano przedstawione sprawozdanie z działalności Instytutu Turystyki w 1992 r. Omówiono także program działalności naukowo-badawczej IT w 1993 r.

6. WYDAWNICTWA I INFORMACJA NAUKOWA

Zgodnie ze statutem zatwierdzonym przez Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki, Instytut Turystyki zobowiązany jest do pełnienia roli branżowego ośrodka informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej oraz do prowadzenia działalności wydawniczej.

W roku 1993 z planowanych kosztów w wysokości 1.910 mln zł Instytut otrzymał 385 mln. Ograniczono przeto działalność Ośrodka do minimalnych rozmiarów zapewniając jedynie niezbędną ciągłość prac. Zawieszono zatem publikacje książek naukowych, zaprzestano wydawania Biuletynu Informacyjnego, ograniczono wydawnictwa obcojęzyczne do jednego w roku numeru Problems of Tourism. Dzięki temu zmniejszono wydatki do kwoty 1.265 mln zł. Przyjmując z zewnątrz zlecenia na usługi komputerowe

Ośrodek wypracował w roku ubiegłym ok. 600 mln zł, co częściowo pokryło koszty zadań statutowych.

6.1. Działalność wydawnicza

W 1993 roku Instytut Turystyki kontynuował wydawanie:

- kwartalnika "Problemy Turystyki - wersja polska. Ukazały się numery 4/92, 1/93, 2/93, nr 3/93 w druku, nr 4/93 przygotowany do druku,
- rocznika Problemy Turystyki - wersja angielska

Trwa przygotowanie do druku kolejnych tomów Bibliografii Turystyki Polskiej (lata 1986-88, 1989-90, 1991-92).

6.2. Biblioteka naukowa

Biblioteka Instytutu Turystyki jest jedną z najlepiej zaopatrzonych bibliotek specjalistycznych gromadzących zbiory z zakresu turystyki i dziedzin pokrewnych. Jest też jedyną z bibliotek branżowych gromadzących komplet wydawnictw krajowych z dziedziny turystyki. W 1993 r. ze zbiorów skorzystało przeszło 1600 osób.

6.3. Upowszechnianie osiągnięć nauki

W 1993 roku Instytut Turystyki kontynuował popularyzację wyników badań za pośrednictwem środków masowego przekazu prezentując je na konferencjach prasowych, imprezach targowych, międzynarodowych seminariach, spotkaniach Polskiego Stowarzyszenia Turystyki itp.

Wydano ponad 30 materiałów w językach polskim, angielskim i niemieckim.

Ponadto Instytut Turystyki współuczestniczył w realizacji seminariów i konferencji organizowanych w trakcie:

- a/ Międzynarodowych Targów Turystycznych (ITB) w Berlinie (marzec),
- b/ Międzynarodowych Targów Turystycznych TURSALON w Poznaniu (październik),
- c/ Światowych Targów Turystycznych w Londynie (listopad).

6.4. Informacja naukowo-techniczna

Instytut pełnił rolę Branżowego Ośrodka Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej w zakresie turystyki. W ramach Ośrodka kontynuowano przygotowanie informacji bibliograficznej o publikacjach, świadczone usługi informacyjne, prowadzono katalogi, gromadzono i udostępniano publikacje, archiwizowano prace naukowo-badawcze itp. Pracował komputerowy Ośrodek gromadzenia i przetwarzania danych o publikacjach, wydawnictwach i pracach naukowych. Poza standardowymi funkcjami ośrodka informacji realizowano następujące działania:

- a/ kontynuację prenumeraty wybranych czasopism naukowych,
- b/ zakup informacji na nośnikach komputerowych (informacje o zjawiskach w turystyce),
- c/ zakup oprogramowania dla rejestracji danych, oraz komputerowych nośników informacji (dyskietki),
- d/ wydawanie kwartalnika Przegląd Dokumentacyjny Turystyki oraz dwumiesięcznika Informacja Bieżąca.

7. DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

Ze względu na bardzo ograniczone środki finansowe w 1993 r. Instytut na zlecenie UKFiT zorganizował i przeprowadził tylko jedno seminarium nt. "Turystyka szkolna w regionie północno-wschodnim", które odbyło się w dniach 1-3.06.1993 r. w Sokółce.

Współorganizatorem seminarium był Zarząd Okręgu Warszawskiego Linii Morskiej. Uczestnikami seminarium byli nauczyciele - opiekunowie kół szkolnych Ligii Morskiej.

8. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W porównaniu z poprzednimi latami w 1993 roku większość kontaktów międzynarodowych Instytutu została zainicjowana przez stronę zagraniczną, lub przez UKFiT.

O ile w roku 1992 głównym celem wyjazdów zagranicznych pracowników Instytutu był udział w konferencjach, seminariach oraz w celu zbierania materiałów do realizowanych prac badawczych o tyle w roku 1993 większość wyjazdów miała charakter szkoleniowy. Wyjazdy finansowane były ze środków programów TEMPUS, PHARE, UKFiT oraz ośrodków zagranicznych pokrywających koszty pobytu w danym kraju.

Ze środków Instytutu poza częściowymi kosztami przejazdów pokryte zostały jedynie niewielkie koszty związane z corocznym wyjazdem studialnym pracowników Instytutu na Międzynarodowe Targi Turystyczne do Berlina. Warto podkreślić, że coraz częściej wyjazdy zagraniczne mogą być realizowane w ramach tematów badawczych zlecanych Instytutowi.

Do ważnych elementów współpracy międzynarodowej należały kontakty zlecane przez UKFiT a dotyczące udziału Polski w pracach komisji organizacji międzynarodowych, bądź reprezentowania Polski na konferencjach międzynarodowych. Dzięki temu kilku pracowników Instytutu uczestniczyło w tego typu wyjazdach, a jednocześnie wielu przedstawicieli organizacji i firm międzynarodowych odwiedziło Instytut.

W roku 1992 w 27 wyjazdach zagranicznych do 9 krajów wzięło udział 19 pracowników Instytutu Turystyki. Natomiast w 1993 roku w 34 wyjazdach zagranicznych do 9 krajów wzięło udział 20 pracowników Instytutu. W stosunku do roku poprzedniego zdecydowanie wzrosła liczba osobodni pobytu za granicą, co wynikało ze zwiększonej liczby wyjazdów o charakterze szkoleniowym (ze 148 osobodni w 1992 roku do 315 osobodni w 1993 roku).

8.1. Wyjazdy zagraniczne pracowników I.T. w 1993 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Kraj (miasto - uczelnia)	Cel wyjazdu	Termin
1	2	3	4	5
1.	Mgr W. Bartoszewicz	Wielka Brytania, Uniwersytet w Bournemath	Szkoleniowy: zapoznanie się z planowaniem i zarządzaniem w turystyce, rozwojem regionalnym a turystyczną, badaniami rynku, brytyjska statystyka w turystyce.	28.02-28.05.
2.	Dr H. Borne-Falencik Doc.dr R.Przybyszewska-Gudelis dr I. Krawczak mgr K. Marcysiak	Belgia Free University Bruksela	Szkoleniowy: seminarium w ramach PHARE-TRMPUS dotyczące przemysłu turystycznego	15.02-26.02.
3.	Dr H. Borne-Falencik Dr M. Drzewiecki Dr R. Świątkowski	Belgia Free University Bruksela	Szkoleniowy: seminarium w ramach PHARE-TEMPUS dotyczące przemysłu hotelarskiego i podróżniczego.	1.06-11.06
4.	Mgr T. Buczak	Japonia Ministerstwo Transportu Tokio	Szkoleniowy: zapoznanie się z turystyką w Japonii, w tym z pracą instytucji zajmujących się turystyką, systemem nauczania w szkołach zawodowych hotelarskich.	30.03.-24.04.
5.	Dr J. Bystrzanowski Dr K. Łopaciński Mgr B. Radkowska	Wielka Brytania Londyn	Udział w Międzynarodowych Targach Turystycznych. Zbieranie materiałów, udział w konferencjach i spotkaniach promocyjnych wielu krajów Europy.	16.11.-21.11.
6.	Dr M. Drzewiecki	Niemcy Weiden (Oberpfalz)	Udział w obradach i studyjnym objeździe terenowym gmin i gospodarstw prowadzących agroturystykę	25.05.-29.05.
7.	Doc.dr R.Przybyszewska-Gudelis	Węgry, Eger	Seminarium nt. "Ekorozwój turystyki w krajach podlegających transformacji.	8.11.-12.11.

1	2	3	4	5
8.	Dr R. Kuszewska	Szwajcaria Institut fur Tourismus und Verkehrswirtschaft St. Gallen	Zapoznanie się z zakresem badań prowadzonych przez Instytut oraz z problemami statystyki turystyki w Szwajcarii	17.06-20.06.
9.	Dr R. Kuszewska	Hiszpania Madryt	Udział w 2 konferencjach organizowanych przez WTO (zagadnienie statystyki w turystyce)	7.07.-13.07.
10.	Dr R. Kuszewska	Francja Paryż	Posiedzenia grup roboczych Komitetu Turystyki OECD poświęconych statystyce w turystyce	27.09.-1.10.
11.	Dr J. Bystrzanowski ^{x/} Mgr H. Gogolewska Dr R. Kuszewska Dr K. Łopaciński Mgr B. Radkowska	Niemcy Berlin	Międzynarodowe Targi Turystyczne Zbieranie materiałów, udział w organizowanych seminariach	6.03.-11.03.
12.	Dr K. Łopaciński Dr J. Bystrzanowski	Belgia Bruksela	Seminarium szkoleniowe nt. metodyki realizacji przedsięwzięć	8-9.04.
13.	Dr K. Łopaciński	Włochy Rzym, Bolonia	Udział w prezentacji polskiej oferty inwestycyjnej	19-21.04.
14.	Dr K. Łopaciński	Niemcy, Frankfurt, Francja, Paryż	Udział w prezentacji polskiej oferty inwestycyjnej oraz udział w rozmowach w FIA na temat uczestnictwa Polski w międzynarodowym systemie informacji turystycznej	04-10.05.93

x/ W Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie dodatkowo wzięło udział 8 pracowników Instytutu w formie wyjazdu studialnego.

8.2. Cudzoziemcy i delegacje zagraniczne w Instytucie

W 1993 roku na zaproszenie Instytutu w ramach współpracy międzynarodowej przebywało w Instytucie 6 delegacji zagranicznych:

- 1/ Dr Clive Brooks - Wielka Brytania, Bournemouth University, 25-27.03. Zakład N-B w Bydgoszczy. M.in. objazd terenów pojeziernych, omówienie form współpracy i ew. finansowania "Programu promocji polskich Pojezierzy".
- 2/ Robert Hollier - Dyrektor Generalny European Travel Commission 14.05. Wizyta dotyczyła badań prowadzonych w Instytucie oraz zagadnień związanych z turystyką ze Stanów Zjednoczonych i perspektyw współpracy w związku z planowanym w roku 1993 przyjęciem Polski do grona członków Komisji.
- 3/ Richard Moulijn - Przedstawiciel Institut Fur Braungskybernetik z Monachium Styczeń 1994. Rozmowy dotyczyły podpisania umów o udziale IT w badaniach dla European Travel Monitor oraz o dystrybucji przez Instytut materiałów ETM na terenie Polski, Litwy, Ukrainy i Białorusi. Przewiduje się podpisanie obu umów w marcu 1994.
- 4/ Hector Mc Lean; Ron Scott; Ian Bruck - OMC Edynburg, 3.10.-20.10. Zakład N-B w Poznaniu. Konsultacje nt. kształcenia kadr turystycznych.
- 5/ Julian Fernandez - Uniwersytet w Madrycie. 20.05.-21.05. Zakład N-B w Poznaniu. Wymiana doświadczeń nt. badań naukowych w sferze turystyki.
- 6/ Doc. dr Marian S. Niżnik - Uniwersytet Lwowski, 22-24.04. Zakład N-B w Toruniu. Referat na seminarium pt. "Aspekty ekonomiczne wykorzystania turystycznego lasów na Ukrainie".

Ponadto na podstawie sugestii UKFiT oraz własnych zgłoszeń i propozycji, Instytut odwiedziło wielu przedstawicieli najpoważniejszych firm konsultingowych, banków, instytucji i fundacji, w zainteresowaniach których znajdowały się prace prowadzone przez Instytut. Wynikiem takich spotkań poza konsultacjami były często zakupy prac wykonanych w Instytucie oraz zlecenia na uzupełniające ekspertyzy. Należy podkreślić, że wyniki prac Instytutu są coraz częściej cytowane w najpoważniejszych czasopismach i opracowaniach wykonywanych w różnych krajach świata. Jak wielokrotnie podkreślano z danych zbieranych przez Instytut, coraz szerzej korzystają eksperci Banku Światowego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz organizacji międzynarodowych jak WTO, Komisja Wspólnot Europejskich, OECD, EUROSTAT itp.

8.3. Inne formy współpracy

Inne formy współpracy to przede wszystkim korespondencyjna wymiana materiałów, bardzo istotna dla Instytutu ze względu na realizację bloku tematycznego analiz rynków turystycznych wybranych krajów. (Program Badań Marketingowych). I tak mgr M. Byszewska-Korbel (Zakład Społecznych Problemów Turystyki) nawiązała współpracę z Min. Turystyki w Brukseli i Paryżu. Ponadto współpracowała z Narodowym Ośrodkiem Informacji Turystycznej w Amsterdamie. Mgr B. Radkowska (Zakład Społecznych Problemów Turystyki) nawiązała współpracę z Centrum Informacji i Reklamy w Wilnie i na Litwie, a także z Ukraińskim Instytutem Turystyki w Kijowie oraz Centrum Turystycznym Polskiego Towarzystwa Narodowego w Mińsku.

Zakład N-B w Poznaniu (prof. S. Bosiacki) od lat współpracuje z placówkami naukowo-badawczymi i akademickimi: w Szkocji (Queen Margaret College w Edynburgu), Instytutem Kultury Fizycznej w Mińsku, Uniwersytetem w Madrycie.

Zakład N-B w Toruniu współpracował z Uniwersytetem Lwowskim oraz z Leiden w Holandii. Dr J. Sewerniak uczestniczy w pracach grupy roboczej d/s rozwoju turystyki rowerowej w Holandii. Członkowie tej grupy przebywali na Poj. Mazurskim.

Doc. dr R. Przybyszewska-Gudelis (Zakład N-B w Bydgoszczy) koordynowała ogólnokrajową organizację wyjazdów na seminaria w Brukseli w ramach programu PHARE - TEMPUS oraz przygotowywała nowy temat w ramach PHARE - ACE wspólnie z Wolnym Uniwersytetem w Brukseli, we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim i Akademią Ekonomiczną w Poznaniu.

9. ZATRUDNIENIE - KADRY NAUKOWE W IT

Według stanu na dzień 31.12.1992 r. w Instytucie zatrudnionych było 61 osób (w tym 13 osób w niepełnym wymiarze czasu pracy). Do końca 1993 r. zatrudnienie zwiększyło się o 19,7% i wyniosło 73 osoby, w tym 15 osób w niepełnym wymiarze czasu pracy (zob. tabela nr 1).

Największy wzrost zatrudnienia nastąpił w grupie pracowników administracyjnych i obsługi - w stosunku do stanu z 1992 r. wzrost o 38,9%. Tak znaczny wzrost zatrudnienia w tej grupie pracowników nie miał jednak większego wpływu na koszty działalności IT bowiem:

- zatrudnienie 3 osób do dozoru mienia (renciści) umożliwiło zwolnienie Instytutu z płacenia podatku na fundusz rehabilitacyjny,
- zatrudnienie 2 osób do obsługi Zespołu Ekspertów (THR) sfinansowane zostało w ramach umowy R-22/92,
- zatrudnienie dodatkowo 1 osoby do powielarni pokryte zostało zwiększonymi wpływami z usług zewnętrznych.

Warto zwrócić uwagę, że od 1991 r. zatrudnienie w Instytucie systematycznie się zwiększa (z 55 osób w 1991 r. do 73 osób w 1993 r. - wzrost o 32,7%).

Analizując strukturę zatrudnienia w 1993 r. okazuje się, że podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę - spośród ogółu zatrudnionych - stanowili pracownicy naukowci, badawczo-techniczni i inżynieryjno-techniczni, a więc pracownicy zatrudnieni bezpośrednio przy realizacji zadań badawczych - łącznie 60,3% (w 1992 r. - 62,3%). Natomiast pracownicy administracji i obsługi stanowili 34,2% (w 1992 r. - 29,5%), a pracownicy wydawnictw i informacji 5,5% (w 1992 r. - 8,2%).

W strukturze zatrudnienia pracowników naukowo-badawczych (tabela nr 2) obserwujemy systematyczne zmniejszanie się odsetka jako stanowią

Stan oraz struktura zatrudnienia w Instytucie Turystyki
(1988 - 1993)

Wyszczególnienie	31.XII.88		31.XII.89		31.XII.90		31.XII.91		31.XII.92		31.XII.93	
	liczba zatr.	%	liczba zatr.	%	liczba zatr.	%	liczba zatr.	%	liczba zatr.	%	liczba zatr.	%
Ogółem pracownicy, w tym: niepełnozatrudn.	114/34	100,0	109/42	100,0	79,26	100,0	55/15	100,0	61/13	100,0	73/15	100,0
Pracownicy nauk.-bad. w tym: niepełnozatrudn.	58/15	50,9	56/19	51,4	41/13	51,9	29,7	52,9	32/6	52,5	34/6	46,6
Pracownicy inż.-techn. w tym: niepełnozatrudn.	19/7	16,7	18/9	16,5	13/5	16,4	6/1	11,0	5/1	8,2	9/1	12,3
Pracownicy inform. i wydawn., w tym niepeł- nozatrudn.	7/2	6,1	7/2	6,4	4/-	5,0	4/-	7,4	5/-	8,2	4/-	5,5
Pracownicy administr., w tym: niepełnozatrudn.	21/7	18,4	20/9	18,4	13/5	16,4	11/5	20,0	14/5	23,0	16/4	21,9
Pracownicy obsługi, w tym: niepełnozatrudn.	9/3	7,9	6/2	5,5	7/3	9,0	4/2	7,4	4/1	6,5	9/4	12,3
Pracownicy badawczo- -techniczni	-	-	2/1	1,8	1/-	1,2	1/-	1,3	1/-	1,6	1/-	1,4

Tabela nr 2.

Struktura zatrudnienia pracowników naukowo-badawczych
Instytutu Turystyki w latach 1972-1993

(w procentach)

Wyszczególnienie	L a t a						
	1972	1980	1985	1990	1991	1992	1993
Profesorowie	1,8	1,3	4,0	2,4	-	-	-
Docenci	7,3	7,8	10,0	12,2	13,4	12,5	11,8
Adiunkci	61,8	48,0	50,0	43,9	43,3	46,9	50,0
St. asystenci	16,4	28,6	26,0	41,5	-	-	-
Asystenci	12,7	14,3	8,0	-	32,3	40,6	38,2
Stażyści	-	-	2,0	-	-	-	-
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

samodzielni pracownicy naukowi (z 16,1% w 1989 r. do 11,8% w 1992r.) - przy braku pracowników z tytułem profesora lub zatrudnionych na stanowisku profesora. Jednocześnie uległa zmniejszeniu grupa asystentów (z 41,5% w 1990 r. do 38,2% w 1993 r.). Wzrósł natomiast odsetek jaki stanowili adiunkci (z 43,9% w 1990 r. do 50,0% w 1993 r.). Od lat zaznacza się brak stażystów w Instytucie.

10. EFEKTY EKONOMICZNE DZIAŁALNOŚCI IT

W związku z planowanym wzrostem wynagrodzeń pracowników Instytutu, na początku 1993 r. przeprowadzono szczegółowe analizy możliwości kształtowania się kosztów i dochodów IT w 1993 r. W wyniku dokonanych analiz przyjęto do realizacji plan finansowy Instytutu na rok 1993, w którym założono kształtowanie się kosztów na poziomie 19 mld zł, a dochodów 20 mld zł.

Oszczędna gospodarka finansowa z jednej strony oraz podejmowanie działań zmierzających do zwiększenia dochodów Instytutu z drugiej strony, pozwoliły na uzyskanie pozytywnych efektów ekonomicznych Instytutu w 1993 r.

Poniżej przedstawiamy podstawowe wskaźniki finansowe działalności Instytutu w 1993 r. (po weryfikacji bilansu IT przez biegłą księgową).

I. <u>K O S Z T Y</u>	(w mln zł)
1. Amortyzacja	246,0
2. Zużycie materiałów	407,0
3. Aparatura specjalna	2.358,0
4. Energia	207,0
5. Usługi transportowe	33,0
6. Usługi remontowe	232,0
7. Usługi materialne	776,0

8. Wynagrodzenia	6.619,0
9. ZUS	2.503,0
10. Odpisy na fundusz załogi	76,0
11. Podatki od nieruchomości	10,0
12. Usługi bankowe	5,0
13. Podróże krajowe	202,0
14. Usługi badawcze	2.472,0
15. Pozostałe koszty	998,0
Razem:	17.144,0
Produkcja niezakończona	169,0

II. D O C H O D Y (w mln zł)

1. PRACE NAUKOWO-BADAWCZE, EKSPERTYZY, ANALIZY	17.878,0
w tym:	
- Program badań marketingowych	2.860,0
- Program badań "Turystyka'93" (Monitoring)	2.900,0
- Obsługa Programu PHARE TOURIN	6.151,0
- Prace finansowane ze środków PHARE TOURIN	2.139,0
- Dodatkowe umowy z UKFiT	2.733,0
- Inni kontrahenci	1.095,0
2. DZIAŁALNOŚĆ OGÓLNOTECHNICZNA (informacja naukowa, wydaw- nictwa, biblioteka)	337,0
3. DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA (organizacja seminariów)	30,0
4. Inne przychody (sprzedaż wydawnictw IT, usługi poligraficzne)	397,0
Razem:	18.642,0

III. Z Y S K

(w mln zł.)

1. Zyski nadzwyczajne	14,0
2. Straty nadzwyczajne	35,0

Z Y S K : 1.646,0

Jak wynika z przedstawionych danych, zysk Instytutu za rok 1993 wyniósł 1.646,0 mln zł i był znacznie wyższy od wypracowanego w 1992 r. (640,0 mln zł).

Dla orientacji przedstawiamy dane dotyczące zatrudnienia i zysków IT w latach 1982-1993 (tabela nr 3).

Tabela nr 3

Zatrudnienie i zyski Instytutu Turystyki

w latach 1982 - 1993

(dane szacunkowe)

Lata	Liczba zatrudnionych (wg stanu na dzień 31.XII)	Zysk I.T. (w tys.zł)	Zysk w przeliczeniu na 1 zatrudnionego (w tys. zł)
1982	104	1.902,0	18,3
1983	98	3.014,0	30,7
1984	93	933,0	10,0
1985	99	2.446,0	24,7
1986	119	5.157,0	43,3
1987	121	29.612,0	244,7
1988	114	47.479,0	416,9
1989	109	78.044,0	716,0
1990	79	561.000,0	7.101,0
1991	55	708.036,5 ^{x/}	12.873,4
1992	61	640.000,0	10.491,8
1993	73	1.646.000,0	22.547,9

x/ Wynik przed weryfikacją bilansu IT za rok 1991.

11. WARUNKI REALIZACJI ZADAŃ INSTYTUTU

W 1993 r. warunki realizacji zadań Instytutu znacznie się poprawiły (szczególnie w centrali IT w Warszawie) dzięki dodatkowemu wyposażeniu w aparaturę specjalną, sprzęt audiowizualny, komputery, drukarki, kserografy oraz sprzęt biurowy. W roku sprawozdawczym zakupiono:

a/ komputery wraz z osprzętem:

- stacje robocze typu Compaq Prolinea (16 szt.),
- server Prosignia wraz z zasilaczem USD,
- notebook IBM (4 szt.),
- skaner Microtek,
- panel komputerowy PC 9950,
- drukarki (15 szt.).

b/ sprzęt audiowizualny

- telewizor Panasonic wraz z magnetowidem,
- rzutnik pisma Apollo oraz rzutnik slajdów,
- tablica elektroniczna z kserofaxem

c/ sprzęt biurowy

- telefax Panasonic,
- aparaty telefoniczne Panasonic (8 szt.),
- maszyna do pisania Optima,
- kalkulatory z drukarkami (2 szt.)

d/ sprzęt poligraficzny

- kserograf Rank Xero 5026,
- risograph (kserooffset).

W wyniku dokonanych zakupów terenowe zakłady N-B Instytutu wzbogaciły się o:

Zakład N-B w Krakowie: komputer, drukarkę,

Zakład N-B w Bydgoszczy: komputer, drukarkę, kserokopiarkę, telefax.

Zakład N-B w Poznaniu: komputer, drukarkę.

Zakład N-B w Toruniu: komputer, drukarkę.

Zakład N-B we Wrocławiu: komputer (2 szt.), drukarkę.

Ponadto w 1993 r. wykonano instalację Novell NetWare dla 14 stacji roboczych połączonych serverem, instalację telefoniczną dla aparatów typu Panasonic.

Zaplanowane na rok 1993 dokończenie remontu części pomieszczeń w Warszawie oraz niektórych pomieszczeń zakładów terenowych, (Zakład N-B we Wrocławiu, Poznaniu i Bydgoszczy) nie zostało wykonane ze względu na brak środków finansowych. W miarę możliwości remont powinien być przeprowadzony w 1994 r.

Jedną z istotnych trudności w działalności Instytutu były stosunkowo niskie uposażenia pracowników. Na początku 1993 r. średnie wynagrodzenie pracowników IT było o ok. 20% niższe od analogicznego obliczanego dla pięciu podstawowych działów gospodarki w kraju.

W wyniku przeprowadzonej regulacji płac (w kwietniu 1993 r.), przeciętne wynagrodzenie pracowników IT znacznie wzrosło i w grudniu 1993r. było o 30% większe od przeciętnego wynagrodzenia obliczanego dla 5 podstawowych działów gospodarki w kraju.

Poprawa warunków płacowych miała duże znaczenie nie tylko dla stabilizacji pracowników w IT, ale także dla podniesienia jakości wykonywanych prac oraz dotrzymywania terminów ich zakończenia.

Z A Ł A C Z N I K I

Zestawienie wykonanych zadań oraz kosztów Programu Badań
Marketingowych (R-2/93) w 1993 r.

Lp.	Temat, zadanie, (symbol)	Koszt (w zł)
1	2	3
	1. Materiały promocyjne o polskiej turystyce	
1.	"TURYSTYKA POLSKA 1993" (R-2.1.1)	68.012.200
2.	Materiały informacyjne na międzynarodowe konferencje prasowe i targi (R-2.1.2.)	108.542.100
3.	Materiały informacyjne na krajowe konferencje prasowe i targi (R-2.1.3)	69.485.900
	2. Turystyka przyjazdowa do Polski	
4.	Przyjazdy do Polski w 1992 i 1993 roku, cele, motywy, formy przyjazdów oraz ich rozmieszczenie terytorialne (R-2.2.1)	222.174.100
5.	Wydatki turystów zagranicznych w Polsce. Wpływy dewizowe z turystyki (R-2.2.2)	146.821.900
6.	3. Podróże Polaków w 1992 i 1993 roku, struktura i rozmieszczenie terytorialne (R-2.3.)	432.240.000
	4. Infrastruktura turystyczna	
7.	Bank danych o przedsiębiorstwach turystycznych w Polsce (R-2.4.1)	204.167.400
8.	Zatrudnienie w turystyce w wybranych regionach Polski (R-2.4.2)	58.064.300
9.	Dostępność komunikacyjna Polski (R-2.4.3)	60.213.600
	5. Usługi turystyczne w Polsce	
10	Podaż usług turystycznych w Polsce (R-2.5.1)	100.153.400
11.	Ceny usług turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem usług hotelarskich (R-2.5.2)	52.710.000

1	2	3
	6. Analizy wybranych rynków turystycznych	
12.	Niemiecki rynek turystyczny (R-2.6.1)	65.300.000
13.	Północnoamerykański rynek turystyczny (R-2.6.2)	95.227.100
14.	Rynek turystyczny Szwecji, Norwegii i Finlandii (R-2.6.3)	69.213.100
15.	Rynek turystyczny Danii (R-2.6.4)	45.313.600
16.	Rynek turystyczny Austrii (R-2.6.5)	45.667.500
17.	Rynek turystyczny Francji (R-2.6.6)	72.540.700
18.	Rynek turystyczny Wielkiej Brytanii (R-2.6.7)	46.374.100
19.	Rynek turystyczny Włoch (R-2.6.8)	67.470.500
20.	Rynek turystyczny Czech i Słowacji (R-2.6.9)	82.347.200
21.	Rynek turystyczny Litwy, Łotwy, Estonii, Białorusi, Ukrainy i Rosji (R-2.6.10)	110.233.000
	7. Rozwój regionalnego produktu turystycznego, promocja Polski	
22.	Program promocji Polskich Pojezierzy (R-2.7.1)	105.145.900
23.	Przyjazdy cudzoziemców do Warszawy. Kierunki rozwoju oferty dla turysty zagranicznego	200.000.000
24.	Kierunki rozwoju produktu turystycznego i promocji Dolnego Śląska i Ziemi Opolskiej (R-2.7.3)	120.841.500
25.	Ekspertyzy i materiały realizowane na bieżące zamówienie UKFiT (tzw. zlecenie otwarte (R-2.8)	211.740.900
	Ogółem:	2.860.000.000

Zestawienie wykonanych zadań badawczych finansowanych ze środków PHARE

Lp.	Temat, zadanie, symbol	Kwota w mln zł.
1.	Przygotowanie materiałów na seminarium pt. "Rozwój produktu turystycznego regionu Dolnego śląska i Opolszczyzny" oraz wydanie drukiem materiałów poseminaryjnych" - R-15/93.	200.0
2.	Przegląd planów, programów i studiów zagospodarowania przestrzennego z punktu widzenia ich przydatności dla prac nad rozwojem produktu turystycznego - R-14/93.	843.0
3.	Przygotowanie materiałów na seminarium pt. "Rozwój produktu turystycznego regionu Małopolski Zachodniej" - R-35/93.	48.0
4.	Przygotowanie materiałów na konferencję nt. "Produkt turystyczny - Bałtyk i Pomorze" - R-36/93.	70.0
5.	Zorganizowanie i przeprowadzenie kursu dla pracowników Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki nt. marketingu - R-41/93.	148.0
6.	Informatyzacja prac w Urzędzie Kultury Fizycznej i Turystyki - R-44/93.	765.0
7.	Przygotowanie materiałów na seminarium pt. "Rozwój produktu turystycznego regionu Mazowsze" - R-47/93.	65.0
	OGÓŁEM	2.139.0

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Секция биологии и географии
Секция биологии и географии

Zestawienie wykonanych zadań badawczych oraz kosztów na podstawie dodatkowych umów z UKFiT

Lp.	Temat, zadanie, symbol	Kwota w mln zł.
1.	Kształcenie kadr dla turystyki w Polsce i krajach Europy Wschodniej oraz analiza kwalifikacji zawodowych kadry turystycznej - R-2/92.	80.0
2.	Komputerowy system bieżącej informacji o rynku turystycznym - R-14/92.	120.0
3.	Modyfikacja dyskiety - inwestycje turystyczne w gminach - R-1/93.	200.0
4.	Wzorcowy status gminy turystycznej na przykładzie miejskiej gminy Szklarska Poręba - R-5/93.	140.0
5.	Baza danych o obiektach noclegowych turystyki - R-7/93.	300.0
6.	Udział grupy ekspertów THR oraz pracowników Departamentu Turystyki UKFiT w konferencji na Dolnym Śląsku - R-8/94.	14.0
7.	Wstępne wskazania z dziedziny turystyki do podziału kraju na powiaty samorządowe - R-10/93.	25.0
8.	Koncepcja przekształceń własnościowych i programowo-organizacyjnych w bazie turystyki socjalnej - R-11/93.	300.0
9.	Prace związane z opracowywaniem i przekazywaniem danych statystycznych do światowej Organizacji Turystyki (WTO) - R-16/93.	70.0
10.	Analiza instrumentów ekonomiczno-finansowych realizacji założeń polityki regionalnej w sferze turystyki - R-17/93.	135.0
11.	Metodologia opracowania business planu dla gmin i miejscowości turystycznych - R-18/93.	135.0
12.	Przygotowanie materiałów dotyczących inwestycji turystycznych w gminach (włoska wersja językowa) - R-19/93.	20.0
13.	Kierunki turystycznego rozwoju miasta Torunia - R-20/93.	60.0

14.	Przygotowanie dyskietek programu komputerowego na Giełdę Inwestycyjną we Frankfurcie n/Menem w angielskiej i francuskiej wersji językowej - R-21/93.	40.0
15.	Druk opracowania pt. "System transgranicznych obszarów chronionych o wiodącej funkcji turystycznej w regionie wschodniej granicy Polski" - R-23/93.	40.0
16.	Rynek turystyczny Europy - R-24/93.	150.0
17.	Drogi widokowe Pojezierza Mazurskiego - R-28/93.	50.0
18.	Informator o szkołach średnich przygotowujących kadry dla turystyki w roku szkolnym 1992/1993 - R-32/93.	60.0
19.	System przekazywania informacji o usługach turystycznych "TELE-HIT1" za pośrednictwem teletekstu dla agencji turystycznych, biur podróży i bazy noclegowej oraz klientów indywidualnych - R-34/93.	353.0
20.	Wykonanie map zawierających projekt regionalizacji produktu turystycznego Polski oraz opisu charakteryzującego poszczególne makroregiony turystyczne - R-37/93.	41.0
21.	Przepisanie na komputerze, redakcja techniczna, powielenie oraz oprawa opracowania pt. "Uwarunkowania i stan oraz kierunki polityki państwa w obszarze kultury fizycznej" - R-38/93.	4.0
22.	Przygotowanie i druk broszury pt. "Statystyka turystyki - zalecenia" - R-46/93.	11.0
23.	Ruch turystyczny w regionie Dolnego śląska i śląska Opolskiego ze szczególnym uwzględnieniem Wrocławia - R-49/93.	100.0
24.	Baza noclegowa w Polsce - program komputerowy HOTEK wraz z instalacją w komputerach UKFiT - R-55.1/93.	60.0
25.	Kategoryzacja gmin z punktu widzenia możliwości rozwoju turystyki wiejskiej - R-55.2/93.	80.0
26.	Baza noclegowa w Polsce, rozmieszczenie i wykorzystanie (wersja angielska) - R-55.3/93.	15.0
27.	Baza gastronomiczna a turystyka - R-55.4/93.	10.0

28.	Gospodarka ściekowa w obiektach noclegowych turystyki - R-55.5/93.	30.0
29.	Wypożyczenie obiektów noclegowych turystyki w urządzenia i sprzęt sportowo-rekreacyjny - R-55.6/93.	30.0
30.	Polityka państwa w sferze turystyki - R-55.7/93.	40.0
31.	Strategiczny Program Rządowy "Turystyka jako czynnik rozwoju Polski" - Koncepcja założeń organizacyjno-programowych, koncepcja programu badawczego - R-55.8/93.	20.0
OGÓŁEM		2.733.0

Zestawienie wykonanych zadań badawczych oraz kosztów na podstawie umów z kontrahentami zewnętrznymi

Lp.	Temat, zadanie, symbol	Kwota w mln zł.
1.	Uwarunkowania i kierunki turystycznego rozwoju miasta Częstochowy - Z-4/92.	160.0
2.	Koncepcja funkcjonowania turystyki i rekreacji w Toruniu (III etap) - Z-9/92.	55.0
3.	Wykonanie prac pomocniczych związanych z działalnością Zespołu Ekspertów THR - Z-1/93.	344.0
4.	Hotele województwa warszawskiego i miasta st. Warszawy - Z-2/93.	1.0
5.	Katalog ofertowy Sandomierza - Z-3/93.	50.0
6.	Studium marketingowe lokalizacji moteli na terenie Białorusi, Zachodniej Ukrainy i po polskiej stronie granicy - Z-4/93.	100.0
7.	Strategia rozwoju turystyki w regionie krakowskim - Z-5/93.	200.0
8.	Druk opracowania pt. "System transgranicznych obszarów chronionych o wiodącej funkcji turystycznej w regionie wschodniej granicy Polski" - Z-6/93.	30.0
9.	Organizacja i przeprowadzenie konferencji dotyczącej utworzenia transgranicznych obszarów chronionych o wiodącej funkcji turystycznej - Z-9/93.	100.0
10.	Rozwój turystyczny oraz promocja miasta i gminy Ośno Lubuskie w województwie gorzowskim - Z-10/93.	45.0
11.	Możliwości rozwoju turystyki z Wielkiej Brytanii do Polski - Z-12/93.	8.0
12.	Przygotowanie materiałów na szkolenie pracowników Urzędu Miasta Olsztyn i przedstawicieli biur turystycznych - Z-13/93.	2.0
OGÓŁEM		1.095.0

PODSTAWOWE INFORMACJE O WYBRANYCH PRACACH BADAWCZYCH
WYKONANYCH W INSTYTUCIE TURYSTYKI W 1993 R.

Witold Bartoszewicz: "Analiza niemieckiego rynku turystycznego". Instytut Turystyki, Warszawa 1993; 76 s., tab.

Praca z zakresu: Analiza rynku turystycznego, turystyka międzynarodowa.

Podstawowym celem pracy była aktualizacja podstawowych danych o niemieckim rynku turystycznym i przedstawienie informacji o przyjazdach turystów niemieckich do Polski. Wykorzystano materiały niemieckich instytutów badawczych i statystycznych oraz badania IT. Praca zawiera zestawienie danych liczbowych ilustrujących niemiecką turystykę wyjazdową, oraz preferencje społeczne w zakresie spędzania wolnego czasu - w podziale (gdzie to było możliwe) na dawną RFN i dawną NRD. Na tym tle pokazano wyniki polskich badań (IT) o celach, motywach i organizacji niemieckich przyjazdów do Polski w 1992 i pierwszej połowie 1993.

Witold Bartoszewicz: "A Report on Possibilities of Development of Tourism from UK to Poland (using Bournemouth International Airport as a Gateway)" Bournemouth University, 1993, str. , tab., rys.

Praca z zakresu: ruch turystyczny, promocja, atrakcje turystyczne.

Zakres badań: Analiza stanu obecnego i możliwości rozwoju turystyki z Wielkiej Brytanii (a zwłaszcza południa kraju) do Polski ze szczególnym uwzględnieniem ruchu lotniczego. Przedstawiono wyniki brytyjskich badań uczestnictwa w turystyce, dane liczbowe charakteryzujące ruch lotniczy UK - Polska, oraz wyniki polskich badań o przyjazdach turystów z Wlk Brytanii do Polski. Następnie scharakteryzowano polskie porty lotnicze obsługujące ruch międzynarodowy. W odrębnej części przedstawiono przegląd polskich atrakcji turystycznych (w ujęciu regionalnym), oraz wykaz cyklicznych imprez targowych i kulturalnych organizowanych w naszym kraju.

Witold Bartoszewicz: "Cele, motywy i formy przyjazdów turystów zagranicznych do Polski w roku 1993" (raport końcowy) Instytut Turystyki, Warszawa 1993, rys., tab.

Praca z zakresu: socjologia turystyki, badanie ruchu turystycznego. Zakres badań: ruch przyjazdowy do Polski w roku 1993:

a/ Analiza danych GUS z przejść granicznych o ruchu przyjazdowym do Polski,

b/ Omówienie wyników badań IT dotyczących podstawowych cech zagranicznego ruchu przyjazdowego do Polski (motywy i cele przyjazdu, organizacja podróży, odwiedzane rejony kraju, wykorzystana baza noclegowa).

Charakterystyka poszczególnych grup turystów wg kraju pochodzenia, wg długości pobytu w Polsce i wg celu pobytu. Miejscem badań ankietowych były

wybrane przejścia graniczne. Ankiety wręczano turystom wyjeżdżającym z Polski. Badania prowadzono w sześciu fazach, pokrywających wszystkie pory roku, tak aby uzyskać informację o specyfice ruchu w sezonie i poza sezonem wakacyjnym.

Witold Bartoszewicz: Przyjazdy do Polski w pierwszym półroczu i lecie 1993. Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 21 str., tab., rys. (aneks, str. 4, tab., rys.)

Praca z zakresu: socjologia turystyki, badanie ruchu turystycznego.

Zakres badań: wielkość ruchu przyjazdowego do Polski. Przewidywane trendy. Oszacowanie ilości turystów w Polsce. Ekspertyza ta zawiera zestawienie danych uzyskanych z badań terenowych i analizę danych o ruchu na przejściach granicznych (z próbą prognozy i oszacowania udziału turystów w całym ruchu przyjazdowym). Porównuje się wyniki badań z pierwszego półrocza 1993 z wynikami z pierwszego półrocza roku poprzedniego. Ponadto charakterystyka przyjazdów cudzoziemców w lecie 1993. Zestawienia tabelaryczne obejmują charakterystykę przyjazdów wg ważniejszych grup krajów pochodzenia (Niemcy, Czechy i Słowacja, republiki byłego ZSRR i rozwinięte kraje zachodnie) oraz wg czasu pobytu w Polsce (1-2 noclegi, 3-4 noclegi, 5-14 noclegów i dłużej).

Witold Bartoszewicz: "Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w roku 1992". Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 14 str., tab., rys.

Praca z zakresu: ruchu turystycznego.

Zakres badań: podsumowanie danych uzyskanych z badań sondażowych i analiza danych o ruchu na przejściach granicznych i wykorzystaniu bazy danych o ruchu na przejściach granicznych i wykorzystaniu bazy noclegowej przez cudzoziemców.

Witold Bartoszewicz, Maciej Drzewiecki, Stefan Iwicki, Henryk Legienis, Romana Przybyszewska-Gudelis, Jerzy Łaciak: "Uwarunkowania i kierunki turystycznego rozwoju miasta Częstochowy". Instytut Turystyki w Warszawie 1993, 216 str., wykry., tab., mapy, załączniki

Praca z zakresu: ruch turystyczny i gospodarka turystyczna.

Monografia Częstochowy i materiału promocyjnego dla miasta. Praca zawiera charakterystykę walorów turystycznych, opis infrastruktury turystycznej miasta i jego dostępności komunikacyjnej, analizę struktury i wielkości ruchu przyjazdowego do Częstochowy - oddzielnie dla gości krajowych i zagranicznych. Ponadto przedstawiono przewidywania rozwojowe w zakresie turystyki w Częstochowie (scenariusze rozwoju) oraz kierunki rozwoju infrastruktury dla turystyki przyjazdowej. Jednym z zasadniczych elementów pracy, który poprzedziły inne analizy były badania ankietowe wśród osób przyjeżdżających do Częstochowy. Zrealizowano łącznie ponad 3000 ankiet. W 1992 r. Częstochowę odwiedziło 3,1 mln osób z czego 0,4 mln stanowili cudzoziemcy. Ponad połowa osób przyjeżdża do Częstochowy na jeden dzień, co trzecia osoba w zorganizowanej grupie. Przeciętny gość krajowy podczas pobytu w Częstochowie w 1992 r. wydał 280 tys.zł., przeciętny turysta zagraniczny nieco ponad 1.700 tys.zł.

Jarosław Błotny: "Rozmieszczenie zagranicznej turystyki przyjazdowej w Polsce w 1992 roku i w I połowie 1993 roku". Instytut Turystyki, Poznań 1993 r.

Praca z zakresu: badania i analiza rynku.

Praca jest kontynuacją rozpoczętych w 1992 roku badań na temat rozmieszczenia zagranicznej turystyki przyjazdowej. Zawiera szacunki wielkości ruchu przyjazdowego pod względem kierunków przyjazdów oraz jego rozmieszczenia w poszczególnych województwach i regionach. Analizuje i próbuje zdefiniować pewne specyficzne cechy ruchu przyjazdowego, które powodowały, że dotąd opublikowane dane miały charakter wybitnie szacunkowy. Badania dotyczyły:

- rozmieszczenia wg województw i regionów (tzn. Wybrzeże, Pojezierza, Polska Centralna, Góry, Śląsk, Polska Wschodnia),
 - struktury ruchu (tzn. kierunków przyjazdów) wg województw i regionów.
- Uściślone i zrationalizowane szacunki (szczególnie dotyczące I półrocza 1993 roku) stanowić mogą bazę wyjściową dla efektywnego wykorzystania zagranicznego ruchu przyjazdowego pod względem ekonomicznym.

Jarosław Błotny, Stefan Bosiacki, Leszek Konys, Marek Mocek: "Podaż usług turystycznych w Polsce w 1993 roku (badanie metodą testu koniunktury)" Instytut Turystyki, Poznań 1993, (4 zeszyty + aneksy).

Praca z zakresu: ekonomika turystyki, badanie i analiza rynku.

Praca dostarcza dane o sytuacji na rynku turystycznym (w układzie kwartalnym) w zakresie podstawowego jego elementu-podaży. Zastosowana metoda badawcza pozwala na uzyskiwanie informacji o charakterze ilościowym i jakościowym. Umożliwia ocenę tendencji zmian, jakie występowały na rynku w minionym okresie oraz jakie prawdopodobnie wystąpią w najbliższym czasie. Jest źródłem bieżącej informacji o sytuacji na rynku turystycznym, której celem jest sygnalizowanie o zachodzących na rynku turystycznym procesach, nieprawidłowościach, czy też trudnościach po stronie podażowej. Badania objęły: uspołecznione biura turystyczne, prywatne biura turystyczne, hotele, motele i pensjonaty oraz ośrodki wczasowe.

Jarosław Błotny, Stefan Bosiacki, Ryszard Świekatowski: "Koncepcja przekształceń własnościowych i programowo-organizacyjnych w bazie turystyki socjalnej". Instytut Turystyki, Poznań 1993.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki.

Praca zawiera analizę funkcjonowania bazy turystyki socjalnej (za wyjątkiem FWP) w warunkach gospodarki rynkowej oraz proponuje wariantowe rozwiązania mające przystosować bazę turystyki socjalnej do nowych warunków. W pracy wykazano, że bazę turystyki socjalnej cechuje inercja oraz brak elastyczności w poszukiwaniu dróg przystosowania się do nowej rzeczywistości. Przemiany własnościowe powodują, że staje się ona balastem organizacyjnym i finansowym, który nie może funkcjonować na dotychczasowych zasadach ekonomicznych. Praca zawiera propozycje rozwiązań dostępnych w warunkach aktualnie obowiązującego prawa, jednakże ich weryfikacja to proces złożony i długotrwały, obliczony na wiele lat.

Hanna Borne-Falencik, Zygmunt Kruczek: "Analiza kwalifikacji kadr nowych biur turystycznych", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 79 s., 44 tab., rys.

Praca z zakresu: kadry w turystyce.

Głównym celem pracy było określenie struktury oraz analiza kwalifikacji merytorycznej kadry turystycznej zatrudnionej w nowopowstałych biurach turystycznych. Uzyskano także opinie o przydatności programów nauczania w szkołach i uczelniach turystycznych oraz o cechach i umiejętnościach niezbędnych do pracy w turystyce. W badaniach zastosowano technikę wywiadu sterowanego opartego o kwestionariusz wywiadu. Przeprowadzono łącznie 360 wywiadów z tego 236 wśród pracowników i 124 wśród pracodawców (kierowników, właścicieli biur podróży). Ankiety po zakodowaniu i wprowadzeniu do komputera zostały przetworzone przy pomocy wielofunkcyjnego pakietu statystycznego SPSS/PC+ (The Statistical Package for IBM). Wyniki badań empirycznych przedstawiono w postaci tabel, rysunków i wykresów.

Hanna Borne-Falencik: "Informator o szkołach średnich przygotowujących kadry dla turystyki za rok 1992/1993", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 83 s., 7 tab. 7 map.

Praca z zakresu: kształcenie kadr dla turystyki.

Celem pracy była charakterystyka średnich, publicznych szkół hotelarsko-turystycznych w Polsce działających w roku szkolnym 1992/1993 (dokładne adresy, profile kształcenia, liczby kształcących się uczniów w zawodach hotelarsko-turystycznych, liczby absolwentów, kadra dydaktyczna, warunki kształcenia, programy nauczania). Uzyskane dane i informacje zostały również poddane globalnej analizie, na które złożyły się takie problemy jak: przestrzenne rozmieszczenie szkół hotelarsko-turystycznych w Polsce; liczby uczniów i absolwentów przygotowujących do pracy w turystyce; programy i plany nauczania oraz wybrane elementy składające się na warunki kształcenia w tych szkołach. W realizacji tematu posłużono się metodą ankiety pocztowej. Została ona wysłana do wszystkich w/w szkół w Polsce (45 placówek). Otrzymano informacje z 42 ośrodków kształcenia.

Maria Byszewska-Korbel: "Analiza rynku turystycznego Francji", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 45 3., rys., tab., bibliogr.

Praca z zakresu: turystyka międzynarodowa.

Podstawowym celem opracowania była charakterystyka rynku turystycznego Francji oraz podanie wskazań dotyczących promocji turystyki polskiej na tym rynku. W pracy zawarto informacje o rynku francuskim w czterech rozdziałach: aktualne ogólne informacje o rynku francuskim, charakterystyka ruchu wyjazdowego z Francji, charakterystyka ruchu przyjazdowego do Polski i wyjazdy Polaków do Francji. Francja zajmuje jedno z pierwszych miejsc na świecie obok Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Japonii pod względem wyjazdów na wakacje. Około 60% Francuzów wyjeżdża na wakacje przynajmniej raz w roku, z tego około 18,5% podróżuje za granicę. Do Polski w 1992 roku z Francji przyjechało 181 tys. osób, średnio spędzili w Polsce 6 dni, a wydatki Francuzów są najwyższe wśród przedstawicieli krajów europejskich - średnio na osobę 7 mln zł..

Maria Byszewska-Korbel, Hanna Gogolewska: "Rynek turystyczny Europy-1992 rok", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 75 s., rys., tab., bibliogr.

Praca z zakresu: turystyka międzynarodowa.

Celem opracowania było przedstawienie aktualnej sytuacji na turystycznym rynku europejskim, pokazanie aktualnych trendów i tendencji występujących na tym rynku. Praca składa się z dwóch części. Część pierwsza zawiera cztery rozdziały poświęcone: Europie na światowym rynku turystycznym, charakterystyce rynku turystycznego Europy, najważniejszym europejskim rynku turystycznym i prognozie zagranicznego ruchu turystycznego na świecie i w Europie. Część druga zawiera krótkie analizy najważniejszych dla Polski rynków europejskich, takich jak: Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Austria, Włochy, Szwecja, Czechy, Słowacja, Litwa, Białoruś, Ukraina i Rosja. Zmiany polityczno-społeczne w Europie Wschodniej i recesja gospodarcza w Europie Zachodniej nie zatrzymały rozwoju turystycznego w tych krajach. Europa nadal odgrywa zdecydowanie dominującą rolę w turystyce światowej. Przyjęła 60% światowego ruchu turystycznego, a jej udział w światowych wpływach z turystyki wyniósł 53%.

Teresa Buczak, Maria Byszewska-Korbel: "Bank danych o przedsiębiorstwach turystycznych w Polsce. Ekonomiczne efekty działalności biur podróży w 1992", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 17 s., wyk., tab.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki.

Analiza ekonomicznych efektów działalności biur podróży w roku 1992. Materiałem źródłowym do pracy były wyniki badań przeprowadzonych przez GUS. Badaniem objęto wszystkie jednostki duże i średnie w gałęzi "Turystyka i wypoczynek". Jednostki małe badano losowo, a wyniki szacowano i uogólniano na wszystkie tego typu podmioty. W opracowaniu przedstawiono podstawowe kategorie ekonomiczne obrazujące sytuację branży "882", takie jak sprzedaż, koszty, zysk, rentowność, a także dynamikę poszczególnych wartości na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Rok 1992 był pierwszym rokiem, w którym zarysowują się pozytywne tendencje w gospodarce turystycznej. Wartość sprzedaży w gałęzi "88" rosła szybciej niż produkt krajowy brutto a także znacznie przewyższała tempo inflacji. Był to także kolejny rok, w którym wydajność pracy wzrastała szybciej niż sprzedaż. Pozwala to wnioskować o stabilizowaniu się sytuacji ekonomicznej na rynku usług turystycznych.

Teresa Buczak: "Zatrudnienie w turystyce w roku 1992", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 23 s., wyk., tab., mapa.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki.

Celem pracy było określenie wielkości i struktury zatrudnienia w turystyce oraz tendencji zachodzących zmian. Prezentowane dane pochodzą z badań GUS realizowanych metodą "zakładów" i metodą "przedsiębiorstw". W roku 1992 utrzymała się tendencja spadku zatrudnienia w gałęzi "Turystyka i wypoczynek". Uwzględnienie w statystykach osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (np. właścicieli) powoduje zwiększenie liczby pracujących w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,8%. Nie maleje zatem liczba osób pracujących w branżach turystycznych, lecz zmienia się struktura zatrudnienia na korzyść sektora prywatnego.

Maciej Drzewiecki, Stefan Iwicki, Antoni Zwoliński, Dorota Walkowiak: "Kierunki rozwoju produktu turystycznego Dolnego Śląska i Opolszczyzny", Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 155 s., tab., mapy.

Praca z zakresu: turystyczna gospodarka przestrzenna, ekonomika turystyki

Celem pracy było uzyskanie syntetycznego poglądu na stan obecny, trudności, problemy i możliwości rozwoju regionu w dziedzinie turystyki. Diagnoza ta służy określeniu zadań, jakie mogą realizować samorządy gminne oraz wytypowaniu przedsięwzięć, których rozmiar przekracza możliwości lokalne i wymaga udziału władz centralnych lub środków zagranicznych. Działania takie zostały w pracy zaproponowane. Obszar regionu podzielono na 7 podregionów (Sudety Zachodnie, Wałbrzyskie, Kotlina Kłodzka, Przedgórze, Bory Dolnośląskie, Nizina Śląska, Północno-Wschodni). Dla każdego z nich metodą SWOT określono słabe i mocne strony możliwości i zagrożenia rozwoju, z wykorzystaniem ankiet opracowanych przez dużą część gmin. Wskazano techniki wspierania przedsiębiorczości lokalnej oraz nowe (w warunkach polskich) formy turystyki, a także zasady promocji i informacji turystycznej.

Zofia Gereluk-Lubowicz: Aktywność turystyczna uczniów szkół ponadpodstawowych w 1992 roku i w okresie zimowej przerwy semestralnej 1993 roku. (Dane porównawcze z lat 1987, 1990, 1991, 1992), Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 28 s., 27 tab.

Praca z zakresu: socjologia turystyki młodzieży.

Raport zawiera wyniki badania zrealizowanego w I kwartale 1993 roku, na próbie 2404 uczniów różnych typów szkół ponadpodstawowych. Objęto ono wyjazdy młodzieży w celach turystyczno-wypoczynkowych, odwiedzin krewnych i znajomych; profilaktyczno leczniczych; religijnych; kulturalno-rozrywkowych; kształceniowych - w 1992 roku i podczas zimowej przerwy semestralnej 1993 roku. Badano również preferencje młodzieży dotyczące planowanych wyjazdów w wakacje letnie 1993 roku. Wyniki badania porównano z analogicznymi danymi z lat 1987, 1990, 1991, 1992.

Zofia Gereluk-Lubowicz, Jerzy Łaciak: "Analiza przyjazdowego zagranicznego ruchu turystycznego do Warszawy", Instytut Turystyki, Warszawa 1993.

Praca z zakresu: ruch turystyczny

Celem pracy jest analiza zagranicznego ruchu turystycznego do Warszawy, która uwzględnia charakterystykę przyjezdnych cudzoziemców, charakterystykę ich przyjazdów i pobyków oraz ich oceny usług turystycznych i wydatki poniesione podczas pobytu w Warszawie. Została również dokonana analiza miejsc szczególnej koncentracji turystów zagranicznych w stolicy. Wielkość i podstawowe cechy struktury zagranicznego ruchu turystycznego w Warszawie przedstawione są na podstawie badań prowadzonych na granicach państwowych. Do bardziej wnikliwej analizy posłużą przeprowadzone w sierpniu (pełnia sezonu turystycznego) i październiku (okres poza sezonem turystycznym) badania ankietowe. Zrealizowano - odpowiednio - 1287 i 740 ankiet.

Hanna Gogolewska: "Zagraniczne podróże mieszkańców Polski w 1993 roku, Instytut Turystyki, Warszawa 1993, tab., wykr.

Praca z zakresu: turystyka wyjazdowa

Celem badań, przeprowadzonych w 6 turach, na 15 wylosowanych przejściach granicznych, z 6-cioma tysiącami osób, na stałe zamieszkałych w Polsce i powracających do kraju po pobycie za granicą, było poznanie celów, kierunków, form organizacyjnych i długości ich wyjazdów a także środków transportu i charakteru bazy noclegowej z jakiej korzystały.

Liczba zagranicznych podróży Polaków w 1993 roku wykazała niewielkie tendencje wzrostowe w stosunku do roku 1992. Nadal najczęściej odwiedzanymi krajami były: Niemcy, Czechy i Słowacja. Wyjazdy organizowano głównie samodzielnie, środkiem transportu był najczęściej samochód osobowy. Dominowały wyjazdy w interesach i po zakupy, następnie wizyta u krewnych bądź znajomych a dalej wypoczynek. Sposób spędzania czasu za granicą to głównie pobyt w mieście. W 1993 roku wzrosła liczba Polaków korzystających w czasie swojego wyjazdu zagranicznego z noclegu w hotelu.

Stefan Iwicki: "Dostępność komunikacyjna Polski dla zagranicznej turystyki przyjazdowej", Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 19 s., tab.

Praca z zakresu: geografia turystyki

Przeanalizowano funkcjonowanie sieci i urządzeń komunikacyjnych pod kątem potrzeb zagranicznego ruchu przyjazdowego. Opracowanie wykonano głównie na podstawie prac Instytutu Turystyki z 1992 r. dot. międzynarodowych powiązań transportowych, analiz sieci komunikacyjnych oraz przyjazdów turystów do Polski. Przeanalizowano: kierunki i liczby turystów przybywających, lokalizację i funkcjonowanie przejść granicznych, stan oraz niektóre plany rozwoju sieci i urządzeń komunikacyjnych, a także powiązania pomiędzy przejściami granicznymi a regionami turystycznymi. Stwierdzono, że obecna sieć przejść granicznych i tras komunikacyjnych wynika głównie z potrzeb ogólnogospodarczych. Ścisłe określenie potrzeb turystyki wymaga dokładniejszego zlokalizowania zagranicznego ruchu przyjazdowego na obszarze Polski w chwili obecnej oraz opracowania prognoz dot. lat następnych.

Henryk Legienis: "Rozwój produktu turystycznego regionu - Małopolska Zachodnia", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 12 s., 4 mapki kolorowe.

Praca z zakresu: problematyka regionalna.

Praca, stanowiąca materiał na konferencję regionalną, zawiera podstawowe informacje statystyczne i geograficzne o regionie, opis atrakcyjności przyrodniczo-krajobrazowej, atrakcje kulturowe oraz charakterystykę infrastruktury usługowej i ruchu turystycznego.

Andrzej Jagusiewicz, Henryk Legienis: "Rozwój produktu turystycznego regionu - Mazowsze", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 27 s., 4 mapki kolorowe.

Praca z zakresu: problematyka regionalna

Praca, stanowiąca materiał na konferencję regionalną, omawia możliwości rozwoju produktu turystycznego w miastach i gminach 7 województw: warszawskiego, ciechanowskiego, ostrołęckiego, płockiego, radomskiego, siedleckiego i skierniewickiego. W pracy syntetycznie przedstawiono: ogólne informacje o regionie, atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazową, atrakcje kulturowe, infrastrukturę usługową, ruch turystyczny i regionalny produkt turystyczny.

Andrzej Jagusiewicz, Henryk Legienis: "Rozwój produktu turystycznego regionu - Bałtyk i Pomorze". Instytut Turystyki, Warszawa 1993. 26 s., 4 mapki kolorowe.

Praca z zakresu: problematyka regionalna

Praca, stanowiąca materiał na konferencję regionalną, omawia możliwości rozwoju produktu turystycznego w miastach i gminach 7 województw: bydgoskiego, elbląskiego, gdańskiego, koszalińskiego, słupskiego, szczecińskiego, toruńskiego i włocławskiego. W pracy syntetycznie przedstawiono: ogólne informacje o regionie, atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazową, atrakcje kulturowe, infrastrukturę usługową i regionalny produkt turystyczny.

Andrzej Jagusiewicz, Henryk Legienis: "Wstępne wskazania z zakresu turystyki do podziału kraju na powiaty samorządowe". Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 24 s., 2 mapy kolorowe w skali 1 : 750 tys. i 1 : 2 mln.

Praca z zakresu: problematyka przestrzenna

W pracy, na podstawie przyjętych kryteriów z dziedziny turystyki wyznaczono na obszarze Polski 103 zespoły gmin, które nie powinny być dzielone granicami projektowanych powiatów. Praca zawiera: przesłanki ogólne do podziału na powiaty, zasady i kryteria wyznaczania niepodzielnych zespołów gmin oraz wykaz i mapy takich zespołów.

Andrzej Jagusiewicz, Henryk Legienis + Diana - Soft: "Inwestycje turystyczne w gminach w 1993 r." Instytut Turystyki, Warszawa 1993, dyskietka w języku polskim, niemieckim, włoskim i francuskim.

Praca z zakresu: zagospodarowanie i inwestycje turystyczne

Dyskietka zawiera zestaw podstawowych informacji o atrakcyjności i infrastrukturze turystycznej wszystkich gmin w Polsce oraz około 1100 propozycji z zakresu inwestycji turystycznych, dotyczących modernizacji i adaptacji istniejących oraz budowy nowych obiektów turystycznych w gminach. Każda z ofert zawiera charakterystykę zgłoszonego obiektu i proponowanej inwestycji oraz kolorowe foto.

Kazimierz Klementowski, Ewa Berlicz-Strutyńska, Jadwiga Woźniak: "Baza danych o obiektach noclegowych turystyki". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 16 s., dyskietka "Nocek".

Praca z zakresu: zagospodarowanie turystyczne

Zebrano i opracowano w formie bazy danych (program "Nocek" informacje o ok. 800 obiektach noclegowych turystyki. Zakres merytoryczny zebranych danych może zaspokoić bardzo zróżnicowane potrzeby informacyjne - od podstawowych, niezbędnych dla systemu COIT, bardziej rozbudowanych użytkowych danych potrzebnych dla biur podróży, do bardzo szczegółowych informacji przydatnych między innymi dla potencjalnych inwestorów turystycznych. Między innymi uwzględniono następujące informacje: kategoria obiektu, sezonowość, rezerwacja, orientacyjne ceny, struktura i wyposażenie pokoi noclegowych oraz domków turystycznych, gastronomia, oferowane usługi, planowany rozwój i restrukturyzacja, stan prawno-własnościowy obiektu, forma zarządzania i zmiany stosunków własnościowych. Zebrano również informacje o ok. 200 obiektach zlikwidowanych.

Kazimierz Klementowski: "Wyposażenie obiektów noclegowych turystyki w urządzenia i sprzęt sportowo-rekreacyjny", Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 26 s., 7 tab., ryc.

Praca z zakresu: zagospodarowanie turystyczne

Wyposażenie obiektów noclegowych turystyki w urządzenia i sprzęt sportowo-rekreacyjny wpływające na program oferowanego wypoczynku jest znacznie zróżnicowane. Najczęściej na wyposażeniu znajdują się zagospodarowane tereny zabaw dla dzieci, boiska do małych gier zespołowych i wypożyczalnie sprzętu sportowo-rekreacyjnego, a w dalszej kolejności - kąpieliska na wodach otwartych i sprzęt do uprawiania sportów wodnych. Najlepiej wyposażone są obiekty przyzbiornikowe a najgorzej - zlokalizowane w górskiej strefie krajobrazowej. Spośród wszystkich analizowanych rodzajów obiektów turystycznych, najlepiej wyposażone są ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, odznaczające się większym udziałem wszystkich analizowanych rodzajów sprzętu i wyposażenia.

Kazimierz Kraskiewicz: "Analiza rynku turystycznego w krajach Skandynawskich: Finlandia". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 25 s., 7 tab.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki

Celem pracy było przeprowadzenie analizy rynku turystycznego Finlandii. Zawarto w niej: ogólną charakterystykę społeczno-gospodarczą kraju, organizacje turystyczne na szczeblu centralnym, metody zarządzania turystyką, działania promocyjno-marketingowe przeprowadzone w Finlandii, znaczenie turystyki dla gospodarki fińskiej, prognozy rozwoju turystyki przyjazdowej i wyjazdowej, analizę wyników badań turystyki zagranicznej w Finlandii w roku 1992, dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego przyjazdowego i wyjazdowego, wpływy i wydatki na turystykę zagraniczną. W turystyce przyjazdowej do Finlandii w 1992 roku nastąpiła stagnacja, podczas gdy wyjazdy zagraniczne charakteryzują się stałym

wzrostem. Następuje dalszy wzrost deficytu w turystyce zagranicznej (w 1992 r. - prawie 7 mld FIM). Władze fińskie czynią duże wysiłki w celu przyciągnięcia turystów zagranicznych. Wg prognoz władz fińskich mieszkańcy tego kraju skracać będą swoje pobyty za granicą oraz ograniczać w coraz większym stopniu do kręgu krajów położonych bliżej (inne kraje skandynawskie, kraje położone nad Bałtykiem a więc również i Polska).

Kazimierz Kraskiewicz: "Rynek turystyczny Szwecji", Instytut Turystyki, Kraków 1993, 84 s., 19 tab., 3 rys., 5 zał.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki

Praca zawiera informacje ogólne o branży turystycznej: organizacji branży turystycznej, promocji, informacji oraz analizę wielkości i struktury podróży zagranicznych ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Dokładnie omówione zostały motywy podróży, wielkość wydatków, środki transportu, prognozy rozwoju turystyki. Wiele miejsca poświęcono przewoźnikom, walce konkurencyjnej między nimi i problemom tranzytu przez Polskę ze Skandynawii na południe Europy. W 1992 roku w Szwecji w podróżach zagranicznych uczestniczyło 15.495 tys. mieszkańców, z tego najwięcej podróżowało do Danii - 2.589 tys., Niemiec - 2.254 tys., Finlandii - 1.720 tys., Norwegii - 1.287 tys. oraz Hiszpanii - 791 tys. Polskę odwiedziło 303 tys., z tego 66 tys. stanowiły podróże o charakterze służbowym. Przeważają pobyty kilku i kilkunastodniowe. Najchętniej odwiedzane jest Wybrzeże i duże miasta, głównymi środkami transportu jest samolot, samochód osobowy oraz żegluga promowa. Pomimo recesji w podróżach zagranicznych obserwuje się tendencje wzrostowe. Polska uchodzi za kraj tani. Rośnie zainteresowanie innymi byłymi krajami socjalistycznymi. Z tych powodów konieczne jest nasilenie działalności promocyjnej zarówno COIT-u jak i regionalnych ośrodków informacji turystycznej. Ponadto pożądane jest włączenie się do działalności promocyjnej PŻB, LOT, PKP i innych gestorów. Dla zwiększenia dostępności transportowej oraz tranzytu na trasach północ-południe potrzebne skomunikowanie promów z ważniejszymi połączeniami krajowymi i zagranicznymi, poprawa serwisu na promach, stworzenie możliwości rezerwacji biletów kolejowych i możliwości przewozu samochodów osobowych, a także poprawa stanu technicznego dróg.

Anna Król-Jeżabek, Kazimierz Kraskiewicz: "Analiza rynku turystycznego Danii", Instytut Turystyki, Kraków 1993, 57 s., 29 tab., 3 aneksy.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki

Celem pracy było przeprowadzenie analizy rynku turystycznego Danii. Zgodnie z ramowymi wytycznymi (praca wykonana na zlecenie UKFiT) praca zawiera ogólną informację o duńskim rynku turystycznym, charakterystykę ruchu wyjazdowego z Danii, charakterystykę ruchu przyjazdowego do Polski z tego kierunku, analizę ruchu przyjazdowego do Danii (w tym z Polski), podsumowanie, wnioski i postulaty dotyczące promocji. W porównaniu do innych nacji, nie będących naszymi sąsiadami, Duńczycy wykazują ponadprzeciętny wzrost zainteresowania naszym krajem. Z badań wynika, że tendencja wzrostowa przyjazdów do Polski utrzyma się. Ten wzrost nie nastąpi jednak zupełnie samoistnie. Konieczna jest zwiększona i bardziej zróżnicowana działalność promocyjna ze strony polskiej.

Zygmunt Kruczek, Marcel Ofiarski: "Analiza rynku turystycznego Kanady", Instytut Turystyki, Kraków 1993

Praca z zakresu: badania markettingowe

Celem analizy jest aktualizacja i przygotowanie materiałów do opracowania programu działań mających na celu zwiększenie przyjazdów turystów z Kanady do Polski. Oprócz krótkiego wprowadzenia zawierającego informacje o gospodarce i ludności Kanady oraz zamieszczonego na końcu omówienia źródeł informacji praca składa się z czterech zasadniczych części. W pierwszej autorzy przedstawili główne trendy rozwoju turystyki z Kanady w latach 1983-1992 zwracając szczególną uwagę na turystykę wyjazdową, preferencje turystyczne mieszkańców tego kraju i motywy wyjazdów. Część druga zawiera ocenę rozwoju usług turystycznych w Kanadzie. Turystyka w tym kraju jest największym rynkiem pracy, wytwarza 5,1% GNP. Przedstawiono tu oceny działalności tour - operatorów i agentów turystycznych organizujących wyjazdy do Polski, charakterystykę najważniejszych organizacji turystycznych, targów turystycznych, polityki rządu a także informacje o turystyce etnicznej. Część trzecia zawiera ocenę wyjazdowego ruchu turystycznego z Kanady do Polski, dynamikę jego rozwoju, rejonizację pobytu na wyjazdy do Polski a także motywy wyjazdu i formy organizacji podróży. Te ostatnie informacje oparto na badaniach własnych Instytutu Turystyki (ankieta graniczna, dane za 1992 r.), podobnie jak i informacje o wykorzystaniu bazy turystycznej w Polsce, sposobach spędzania czasu w Polsce czy rozmieszczeniu ruchu turystycznego z Kanady w Polsce.

Omówiono również najważniejsze bariery recepcji tego ruchu w Polsce a także braki w infrastrukturze sprzedaży usług turystycznych do Polski na rynku amerykańskim. Część czwarta zawiera ocenę prowadzonej działalności promocyjnej turystyki do Polski w Kanadzie, nakładów na promocję, form tej promocji i rozwiązań organizacyjnych. Całość kończą propozycje działań promocyjnych na lata 1994 - 1999.

Zygmunt Kruczek, Marcel Ofiarski: "Analiza rynku turystycznego Stanów Zjednoczonych Ameryki Płn.", Instytut Turystyki, Kraków 1993, 38 s., + aneks, 18 tabel + 4 w aneksie, 9 wykresów.

Praca z zakresu: badania marketingowe

Celem analizy jest przygotowanie materiałów do opracowania programu działań mających na celu zwiększenie przyjazdów turystów z USA do Polski. Oprócz krótkiego wprowadzenia zawierającego informacje o gospodarce, omówienia źródeł informacji praca składa się z czterech zasadniczych części. W pierwszej autorzy przedstawili główne trendy rozwoju turystyki z USA w latach 1980-1990 zwracając szczególną uwagę na turystykę wyjazdową, preferencje turystyczne mieszkańców tego kraju i motywy wyjazdów. Część druga zawiera ocenę rozwoju usług turystycznych w USA w świetle badań US Data Center oraz ankiety Menlo Grp. Część trzecia zawiera ocenę wyjazdowego ruchu turystycznego z USA do Polski, dynamikę jego rozwoju (od 44 tys. osób w 1980 r. do 149 tys. w 1991), rejonizację pobytu na wyjazdy do Polski a także motywy wyjazdu i formy o preferencje oparto na badaniach własnych Instytutu Turystyki (ankieta graniczna, dane za 1991 r.), podobnie jak i informacje o wykorzystaniu bazy turystycznej w Polsce, sposobach spędzania czasu w Polsce czy rozmieszczeniu ruchu turystycznego z USA. Część czwarta zawiera ocenę prowadzenia działań

ności promocyjnej turystyki do Polski z USA, nakładów na promocję, form tej promocji i rozwiązań organizacyjnych. Całość kończą propozycje działań w dwóch wariantach: a/ekstensywny (przyrost ruchu w granicach 10-15% rocznie), b/ intensywny, dynamika przyrostu przyjazdów do Polski na poziomie 25% rocznie.

Zygmunt Kruczek: "Kształcenie dla turystyki w krajach Europy Wschodniej". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 82. s., wykresy, tabele.

Celem badań było zebranie informacji na temat obecnego i przewidywanego w najbliższej przyszłości rynku pracy w turystyce, systemu kształcenia kadr turystycznych w krajach Europy Wschodniej Centralnej. Pośrednim celem była analiza potrzeb na wykwalifikowaną kadrę kierowniczą dla gospodarki turystycznej, administracji państwowej, organizacji społecznych oraz kadry nauczającej w różnego rodzaju szkołach turystycznych.

Zabres badań obejmuje: rynek pracy w turystyce w państwach Europy Wschodniej (stan, wielkość, jakość, licencje), - system kształcenia i doskonalenia w danych państwach (szkoły, dyplomy, rozmieszczenie, rozmiary kształcenia), - potrzeby w zakresie kształcenia, zainteresowanie Studium w Krakowie.

Romana Kuszewska: "Wpływy dewizowe Polski z turystyki przyjazdowej w 1993 roku (za okres I-IX 1993 oraz prognozowane w 1993 roku", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 13 s., tab.

Praca z zakresu: turystyka przyjazdowa

Celem opracowania było określenie wielkości przychodów czyli innymi słowy wpływów dewizowych Polski z zagranicznej turystyki przyjazdowej w trzech kwartałach 1993 roku oraz wykonanie na tej podstawie prognozy wpływów w całym 1993 roku. Zostały one oszacowane na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych przez Instytut Turystyki na przejściach granicznych Polski w okresie I-IX 1993 roku dotyczących wydatków turystów zagranicznych w Polsce. Ponadto wykorzystane zostały dane Straży Granicznej o wielkości i strukturze przyjazdów cudzoziemców do Polski w trzech kwartałach 1993 roku oraz informacje NBP o wielkości wpływów z eksportu usług turystycznych w tym okresie. W opracowaniu przedstawiona została zastosowana metoda, według której oszacowane zostały wpływy dewizowe z zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski. Według szacunków Instytutu Turystyki wpływy z turystyki przyjazdowej do Polski w okresie I-IX 1993 roku wynosiły około 3,2 mld USD. Przewiduje się, że wpływy za cały rok 1993 wynosić będą 4,5 mld USD. Kwota ta będzie wyższa o 0,4 mld USD czyli 10% od analogicznych szacunków za 1992 rok (4,1 mld USD).

Romana Kuszewska: "Wpływy dewizowe Polski z turystyki przyjazdowej w 1992 roku", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 13 s., tab.

Praca z zakresu: turystyka przyjazdowa

Celem opracowania było oszacowanie wielkości przychodów czyli innymi słowy wpływów dewizowych Polski z zagranicznej turystyki przyjazdowej w 1992 roku. Zostały one określone na podstawie wyników badań ankieto-

wych przeprowadzonych przez Instytut Turystyki na przejściach granicznych Polski w 1992 roku dotyczących wydatków turystów zagranicznych w Polsce. Ponadto wykorzystane zostały dane Straży Granicznej o wielkości i strukturze przyjazdów cudzoziemców do Polski w 1992 roku oraz informacje NBP o wielkości wpływów z eksportu usług turystycznych. W opracowaniu przedstawiona została zastosowana metoda, według której oszacowane zostały wpływy dewizowe z zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski. Według szacunków Instytutu Turystyki wpływy z turystyki przyjazdowej do Polski w 1992 roku wynosiły około 4,1 mld USD. Kwota ta jest wyższa o 1,3 mld USD czyli 46% od analogicznych szacunków za 1991 rok (2,8 mld USD).

Romana Kuszewska: "Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w 1993 roku, część I (wyniki badań ankietowych za okres I-VII 93 r.)", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 19 s., tab.

Praca z zakresu: turystyka przyjazdowa

W 1993 roku Instytut Turystyki w Warszawie już po raz piąty przeprowadził badania ankietowe turystów zagranicznych wyjeżdżających z Polski dotyczące ich wydatków na terenie Polski. Raport zawiera wyniki trzech tur badań ankietowych przeprowadzonych w marcu, maju i lipcu 1993 roku. Badania przeprowadzone były na przejściach granicznych co dwa miesiące. Tylko w okresie sezonu turystycznego badania miały zostać przeprowadzone co miesiąc i dlatego cykl badań tegorocznych rozpoczęto w marcu. W ciągu całego roku przeprowadzonych zostało w sumie sześć tur badań, w marcu, maju, lipcu, sierpniu, październiku i grudniu. W okresie I-VII 1993 roku turyści zagraniczni w Polsce wydawali średnio na osobę 2,2 mln złotych (125 USD). Równocześnie spędzili oni w Polsce średnio 4,5 noclegu. Z kolei dzienne wydatki wynosiły 393 tys. złotych (22 USD). Z kolei jednodniowi odwiedzający w analogicznym okresie wydawali 830 tys. złotych na osobę.

Henryk Legienis: "Rozwój turystyczny oraz promocja miasta i gminy Ośno Lubuskie". Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 44 s., 2 rys., 6 mapek, 4 fot., 1 tab.

Praca z zakresu: zagospodarowanie i ruch turystyczny

Celem opracowania było obliczenie globalnego ruchu turystycznego w mieście i gminie Ośno Lubuskie oraz określenie generalnego kierunku promocji turystycznej. Badania ruchu turystycznego zostały oparte na danych urzędowych z GUS, PKP itp. oraz obliczeniach własnych wynikłych z obserwacji bezpośrednich. Określenie kierunków promocji turystycznej nastąpiło w oparciu o bogatą literaturę tematyczną, wiodącą funkcję obszarów i miejscowości przyległych oraz bezpośrednią wizję terenową.

Jerzy Łaciak: "Struktura i rozmieszczenie terytorialne podróży Polaków w 1992 r.", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 20 s., tab., mapki.

Praca z zakresu: turystyka krajowa

Celem opracowania było określenie wielkości krajowego ruchu turystycznego w poszczególnych województwach w 1992 r. Szacunki dotyczą wyjazd-

dów turystycznych, a więc obejmują wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem. Uwzględniono zarówno liczbę odbytych podróży jak i liczbę udzielonych noclegów. Punktem wyjścia do dokonania szacunków były ostatnie dane Instytutu Turystyki (w tym badania na próbie OBOP) dotyczące krajowego ruchu turystycznego oraz dane GUS dotyczące liczby Polaków korzystających z noclegów i liczby noclegów udzielonych Polakom w obiektach noclegowych turystyki według województw. Według dokonanych szacunków pięć województw w tym dwa nadmorskie tzn. szczecińskie i gdańskie, dwa górskie tzn. bielskie i nowosądeckie oraz województwo warszawskie przyjęto prawie 30% całego krajowego ruchu turystycznego w 1992r. wyrażonego liczbą odbytych podróży. Z kolei pięć województw w tym trzy nadmorskie, oprócz wymienionych wcześniej również koszalińskie oraz wymienione dwa górskie objęły w 1992 r. ok. 35% całego krajowego ruchu turystycznego.

Jerzy Łaciak: "Struktura i rozmieszczenie terytorialne podróży Polaków. Prognoza na 1993 r.", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 16 s., tab., mapki.

Praca z zakresu: turystyka krajowa

Podjęto próbę opracowania prognozy w zakresie wielkości krajowego ruchu turystycznego w poszczególnych województwach w 1993 r. Prognoza dotyczy wyjazdów turystycznych, a więc obejmuje wyjazdy z co najmniej jednym noclegiem. Uwzględniono zarówno liczbę odbytych podróży jak i liczbę udzielonych noclegów. Punktem wyjścia do prognostycznego określenia rozmieszczenia natężenia krajowego ruchu turystycznego według województw były prognozy i ostatnie dane Instytutu Turystyki (w tym badania na próbie OBOP) dotyczące krajowego ruchu turystycznego oraz dane GUS dotyczące liczby Polaków korzystających z noclegów i liczby noclegów udzielonych Polakom w obiektach noclegowych turystyki według województw. Według przedstawionej prognozy 10 województw w tym trzy nadmorskie tzn. szczecińskie, gdańskie i koszalińskie, trzy górskie tzn. bielskie, nowosądeckie i jeleniogórskie oraz województwa: warszawskie, krakowskie, olsztyńskie i poznańskie obejmą ok. połowę całego krajowego ruchu turystycznego w 1993 r. wyrażonego liczbą odbytych podróży. Z kolei 10 województw w tym cztery nadmorskie, oprócz wymienionych również śląskie, wymienione trzy górskie, dwa położone na terenach pojeziernych (olsztyńskie i suwalskie) oraz województwo warszawskie obejmą ok. połowę krajowego ruchu turystycznego w 1993 r. wyrażonego liczbą wykorzystanych noclegów.

Jan Owsiak, Janusz Sewerniak, Grażyna Andrzejewska, Grażyna Szwendowska: "Koncepcja funkcjonowania turystyki i rekreacji w Toruniu". Instytut Turystyki, Toruń 1993, 79 s., rys., tab., 2 mapy 1:10 000.

Praca z zakresu: zagospodarowanie turystyczne, marketing

Praca przedstawia koncepcję funkcjonowania turystyki i rekreacji w Toruniu - wielkim centrum krajoznawczym. Opracowanie składa się z dwóch części; diagnostycznej i programowej. Część diagnostyczna przedstawia: ocenę bazy materialnej turystyki (walory środowiska kulturowego i przyrodniczego, bazę noclegową - w mieście jest 31 obiektów noclegowych o łącznej liczbie 2.528 ogólnodostępnych miejsc noclegowych, bazę gastronomiczną - w Toruniu są obecnie 83 placówki gastronomiczne stałe z 5.200

miejscami konsumpcyjnymi, bazę sportowo-rekreacyjną, biura podróży, informację turystyczną, przewodnictwo turystyczne), aktualny system organizacji turystyki i rekreacji w mieście, szacunek wielkości dochodów z turystyki dla miasta, analizę i syntezę ruchu turystycznego w mieście (w 1992 r. przebywało 970 tys. turystów). W części programowej zaprezentowano katalog działań, jakie należy podjąć w mieście w celu: budowania specyficznej tożsamości turystycznej miasta, podnoszenia jakości i eksponowania oferowanego produktu turystycznego i pozyskiwania środków finansowych i inwestorów na realizację proponowanych działań. Praca przedstawia również drogi realizacji działań poprzez ich etapowanie i wpisanie do aktualizowanego obecnie planu zagospodarowania przestrzennego miasta.

Bolesław Prażanowski: "Analiza rynku turystycznego Czech". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 70 s., 21 tab., wykazy stowarzyszeń i ważniejszych biur podróży.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki

Celem pracy była analiza rynku turystycznego w Czechach w 1992 roku. W pracy przedstawiono ogólne informacje o rynku turystycznym, analizę ruchu wyjazdowego mieszkańców Czech za granicę ze szczególnym uwzględnieniem Polski oraz wysunięto propozycje dotyczące promocji Polski na rynku czeskim. Mieszkańcy Czech wykazują dużą aktywność turystyczną. W 1992 roku z Czech wyjechało za granicę 27,8 mln osób, z tego do Niemiec 10,9 mln, do Austrii 8,0 mln oraz do Polski 5,6 mln. Przeważają pobyty indywidualne, krótkotrwałe (jednodniowe) koncentrujące się w strefach przygranicznych. Spośród motywów przyjazdu na pierwszy plan wysuwają się: zakupy i interesy, odwiedziny krewnych i znajomych. Do głównych barier należą: wysokie koszty pobytu, słaba dostępność, niedostateczna informacja oraz niski stan sanitarny. Pomimo otwarcia granic na zachód zainteresowanie Polską nie słabnie. W celu zwiększenia akwizycji turystów konieczne wydaje się usunięcie wszelkich barier ograniczających przyjazdy do Polski i podjęcie szerokiej akcji promocyjnej na rynku czeskim.

Bolesław Prażanowski: "Analiza rynku turystycznego Słowacji". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 60 s., 24 tab.

Praca z zakresu: ekonomika turystyki

Celem pracy była analiza rynku turystycznego na Słowacji w 1992 roku. Obejmuje ona ogólną informację o rynku turystycznym, analizę ruchu wyjazdowego ze Słowacji za granicę ze szczególnym uwzględnieniem Polski oraz propozycje dotyczące promocji Polski na słowackim rynku turystycznym. W 1992 roku wyjechało ze Słowacji za granicę ogółem 14,3 mln. W przyjazdach dominują pobyty jednodniowe koncentrujące się w strefach przygranicznych. Z motywów przyjazdów do Polski na pierwszy plan wysuwają się zakupy i interesy oraz odwiedziny znajomych i krewnych. Z form najbardziej preferowane są wycieczki krajoznawcze, a z barier ograniczających na czoło wysuwają się wysokie koszty pobytu oraz słaba dostępność komunikacyjna. Po rozpadzie Czechosłowacji odczuwa się dotkliwie brak połączeń bezpośrednich oraz niedostateczną ilość przejść granicznych. W działalności promocyjnej należy zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie zróżnicowanej oferty pod względem programowym i cenowym, uruchomie-

nie przedstawicielstwa polskich biur podróży, poprawa dostępności oraz dostarczenie informacji o możliwościach i kosztach usług turystycznych w Polsce.

Romana Przybyszewska-Gudelis, Katarzyna Marcysiak, Dorota Walkowiak: "Aktywizacja strefy zachodniej Polski przez rozwój turystyki. - Synteza". Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 82 s., tabele, wykresy, mapy z opisem polskim i angielskim, bibliogr., summary w jęz. ang.

Praca z zakresu: geografia turystyki

Opracowanie jest syntezą obszernej pracy badawczej z roku 1992. Celem było wykazanie organom centralnym, wojewódzkim (szczecińskie, gorzowskie, zielonogórskie, jeleniogórskie i legnickie) oraz położonym na obszarze zachodniej Polski 165-u gminom predysponowanym do rozwoju turystyki (z wszystkich 231 gmin) - kierunków optymalnej aktywizacji gospodarczej w oparciu o turystykę. Na tle scenariusza kreującego optymalny rozwój w obecnej sytuacji kraju, poprzez typologię gmin (analiza: położenia wobec tras komunikacji, zasobów turystycznych, zaangażowania gmin w sprawy rozwojowe) sformułowano koncepcję powiązań funkcjonalnych całego układu, zasady i wnioski aktywizacyjne dla szczebla: krajowego i międzynarodowego, województw, gmin. Zaproponowano 7 modeli rozwojowych gmin związanych z: intensywnym rozwojem gmin, proekologicznymi formami ekstensywnymi, funkcjami tranzytowymi, potrzebą kształtowania walorów turystycznych i inne.

Romana Przybyszewska-Gudelis, Katarzyna Marcysiak: "Tourism development and management in the lakeland area of Poland. Basic informations nad analyses". Symbol: R-2.7.1/93. Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 20 s., wykry., rys., tab.

Praca z zakresu: geografia turystyki (zagospodarowanie turystyczne)

Praca do szerokiego wykorzystania choć jej genezą było przedstawienie Uniwersytetowi w Bournemonth stanu i uwarunkowań rozwoju turystyki na polskich Pojezierzach - dla opracowania tematu promocji polskich pojezierzy (do r. 1994 - nie otrzymano funduszy zachodnich). Oprócz materiałów informacyjnych (mapy, wykresy dynamiki ruchu i bazy) praca zawiera wyniki przeprowadzonych specjalnie badań i podziałów: a/ - Wydzielenie na Pojezierzach 11 geograficznych jednostek w oparciu o podział J. Kondrackiego, a w nich 20 rejonów turystycznych; b/ Ocenę atrakcyjności turystycznej 20-u rejonów poprzez analizę: dostępności komunikacyjnej, możliwości uprawiania form turystyki letniej i zimowej, infrastruktury turystycznej (Wynik: I-6, II-10, III-4 rejon); c/ - Analizę typu SWOT zawierającą 8 cech stanowiących mocne strony rozwoju i korzyści, jakie mogą przynieść oraz 7 słabych punktów wraz z omówieniem konsekwencji i zagrożeń.

Romana Przybyszewska-Gudelis, Maciej Drzewiecki, Stefan Iwicki, Katarzyna Marcysiak, Antoni Zwoliński: "Program promocji gmin wzdłuż Trasy 1000 Jezior (przebieg północny)". Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 19 s., tab., mapa

Praca z zakresu: geografia turystyki

Opracowanie miało na celu skoncentrowanie działań rozwojowych turystyki w systemie ciągu gmin położonych wzdłuż trasy 1000 jezior - promowanej jako najciekawszy ciąg pojezierny. Podstawą był publikowany na "Polskiej mapie turystycznej" w sk. 1:750.000 północny przebieg Drogi 1000 Jezior - autorstwa Z. Wernera i B. Mikułowskiego. Wzdłuż 965 km trasy znajduje się 58 gmin (w 10-u województwach), które oceniono ze względu na cechy krajobrazu, sąsiedztwa walorów turystycznych, wypoczynkowych i krajoznawczych, bazy noclegowej (ogółem - 45.800 miejsc, w tym 17% całoroczne), udzielonych noclegów (2.682.000, w tym 7,3% turystom zagranicznym). Wyłoniono 4 typy gmin o zróżnicowanych cechach, przypisano im zasady dalszego rozwoju i promocji turystycznej.

Romana Przybyszewska-Gudelis, Katarzyna Marcysiak, Dorota Walkowiak: "Studium potrzeby wprowadzenia statusu gminy turystycznej na przykładzie Szklarskiej Poręby". Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 60 s., mapy, wykry., tab., bibl.

Praca z zakresu: gospodarka turystyczna

Opracowanie zawiera analizę uwarunkowań rozwojowych turystyki w gminie miejskiej Szklarska Poręba, pod kątem cech pozytywnych i negatywnych, jakie wynikałyby z wprowadzenia w Polsce prawnego pojęcia gminy turystycznej i nadawania samorządowej jednostce administracyjnej takiego statusu - w przypadku wykazania przez nią wymaganych cech. Zostały przeanalizowane: a/ obowiązki, jakie gmina musiałaby spełniać, aby otrzymać status (czystość środowiska, standard, utrzymanie bazy turystycznej, promocja itd.), b/ przywilejów ekonomicznych i administracyjnych, do których uprawniałby status, niezależnie od nobilitacji gminy jako centrum turystyki. Wnioski ze studium jednoznacznie przemawiają za potrzebą, przydatnością i realnymi możliwościami prawnymi ustanowienia takiego statusu - jako instrumentu rozwojowego na szczeblu lokalnym oraz sposobu wykazania specyfiki turystycznej, np. wobec ochrony środowiska.

Romana Przybyszewska-Gudelis, Katarzyna Marcysiak, Maciej Drzewiecki, Stefan Iwicki, Dorota Walkowiak, Antoni Zwoliński: "Przegląd i ocena planów, programów i studiów zagospodarowania przestrzennego w skali krajowej i regionalnej z punktu widzenia ich przydatności do prac nad rozwojem produktu turystycznego". (Także wersja angielska). Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 148 s. (format A-3), zał. tabele, mapy (w tym ścienna).

Praca z zakresu: planowanie przestrzenne, geografia turystyki

Celem pracy były przegląd i ocena planów i programów dot. turystyki, głównie planowania przestrzennego, dla potrzeb przyszłego zespołu ekspertów zagranicznych opracowujących w ramach PHARE-TOURIN "program strategiczny rozwoju produktu turystycznego w Polsce". Zebrano informacje o 1263 pracach (ogólnopolskich, makroregionalnych, wojewódzkich, dot. obszarów funkcjonalnych, miast i gmin), które podzielono na 3 grupy przydatności dla przyszłych odbiorców: A - do bezpośredniego wykorzystania in situ (62 prace), B - do alternatywnego wykorzystania całości lub części (91 prac), C - uznanych jako niezbyt aktualne, bądź powtarzające treść planów zaliczonych do wyższych kategorii. Za najlepsze uznano prace związane ze środowiskiem przyrodniczym i strukturami przestrzennymi rejonów turystycznych. Prace z grup A i B scharakteryzowano opisowo i na mapach.

Bożena Radkowska: "Rynek turystyczny Litwy, Łotwy, Estonii, Białorusi, Ukrainy i Rosji", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 163 s., 66 tab., bibl.

Praca z zakresu: marketing

Celem pracy był opis rynków turystycznych Litwy, Łotwy, Estonii, Białorusi, Ukrainy i Rosji. Dla porównania przedstawiono również opis rynku turystycznego krajów byłego ZSRR w ujęciu globalnym. Opis poszczególnych rynków zawiera ogólną informację o rynku, charakterystykę ruchu wyjazdowego z danego kraju, charakterystykę przyjazdów z poszczególnych krajów do Polski, oraz ruch turystyczny z Polski do danego kraju. Ze względu na brak danych, bądź niemożliwość dotarcia do nich w przypadku niektórych rynków, charakterystyka ruchu wyjazdowego i ruch turystyczny z Polski do danego kraju zostały potraktowane bardzo ogólnikowo bądź zostały pominięte w opisie. Każdy rynek zakończony jest wskazaniem do promocji turystycznej Polski oraz propozycjami działań.

Bożena Radkowska: "Rynek turystyczny Wielkiej Brytanii", Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 33 s., 19 tab., bibliogr.

Praca z zakresu: marketing

Celem pracy był opis rynku turystycznego Wielkiej Brytanii. Praca zawiera ogólną informację o rynku brytyjskim, charakterystykę ruchu wyjazdowego z Wielkiej Brytanii oraz charakterystykę przyjazdów Brytyjskich do Polski. Ponadto przedstawiono krótko ruch turystyczny z Polski do Wielkiej Brytanii. Pracę kończą wnioski i wskazania dotyczące promocji turystycznej Polski na rynku Wielkiej Brytanii. W ostatnich latach ruch turystyczny z Wielkiej Brytanii do Polski stale rośnie. Brytyjczycy przyjeżdżają najczęściej indywidualnie bez pośredników w celu załatwiania interesów i w sprawach służbowych. Często też celem przyjazdów jest poznanie Polski. Rośnie udział tranzytu. Proponuje się podział rynku brytyjskiego na następujące segmenty: biznesmeni, młodzież, osoby trzeciego wieku, Polonia, kadra kierownicza i przedstawiciele wolnych zawodów. Dużą rolę w promocji turystycznej Polski ma odegrać uruchamianie w Londynie Narodowy Ośrodek Informacji Turystycznej.

Ryszard Świątkowski: "Ceny usług turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem usług hotelarskich". Instytut Turystyki, Poznań 1993.

Praca z zakresu: badanie i analiza rynku

Praca dostarcza danych na temat cen usług świadczonych przez różne obiekty hotelarskie (noclegowe i towarzyszące), cen wybranych usług biur podróży oraz czynników wpływających na poziom i strukturę cen. Badania prowadzone w obiektach hotelarskich dotyczyły cen usług noclegowych w zależności od kategorii obiektu, rodzaju pokoi, sezonu. Przedstawiono również średnie ceny usług towarzyszących (wynajem samochodów, pranie, czyszczenie, wypożyczenie komputera, maszyny do pisania itd.). Badania prowadzone w biurach podróży uwzględniały średnie ceny świadczonych usług w zależności od rodzaju usługi, sezonu, form turystyki (krajowa, zagraniczna przyjazdowa i wyjazdowa). W badaniach zastosowano metodę wywiadu bezpośredniego używając odpowiedniej ankiety jako narzędzia pomocniczego. W świetle uzyskanych rezultatów stwierdzono permanentny wzrost cen usług turystycznych w obiektach hotelowych oraz cen na usługi turystyczne świadczone przez biura podróży. Ukazano także, jakie czynniki mają największy wpływ na poziom cen.

Dorota Walkowiak: "Program rozwoju turystyki w gminie (regionie, miejscowości) - rozwinięta struktura opracowania części ogólno-ekonomicznej", Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 41 s., schemat, tabele.

Praca z zakresu: ekonomika i organizacja turystyki

Głównym celem pracy była próba opracowania wzorca dotyczącego programu rozwoju turystyki w gminie. Opracowanie składa się z 2 zasadniczych części: wersji I - przeznaczonej dla władz gminy, wersji II - przeznaczonej dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy. W części I przedstawiono, jak winien przebiegać proces działalności marketingowej w gminie turystycznej. Ponadto zaproponowano władzom gminy różnorodne formy organizacji i techniki lokalnego wspierania przedsiębiorczości. W części II określono możliwości i źródła kredytowania lokalnych inicjatyw związanych z rozwojem turystyki w gminie oraz warunki uzyskania kredytu na działalność gospodarczą. W podsumowaniu obu części przedstawiono korzyści ekonomiczne z rozwoju turystyki dla mieszkańców i budżetu gminy.

Zbigniew Werner, Ewa Berlicz-Strutyńska, Jadwiga Woźniak: "Aktualizacja banku danych w układzie podstawowych jednostek administracyjnych o infrastrukturze turystycznej i przestrzeni turystycznej". Instytut Turystyki, Wrocław, 1993, 4 s. + dyskietka.

Praca z zakresu: geografia turystyczna

Informacje turystyczne o gminie dotyczą następującej problematyki: nazwa gminy i województwa, powierzchnia gmin, potencjał walorów wypoczynkowych wg kategorii, dominujący rodzaj wypoczynku, główne miejscowości wypoczynkowe, wielkość i udział powierzchni leśnej, atrakcyjność turystyczna akwenów i ich podatność na degradację, potencjał krajoznawczy, miejscowości i obiekty o szczególnym lub dużym znaczeniu poznawczym, parki narodowe i krajobrazowe, drogi turystyczne, uzdrowiska, szlaki kajakowe wg znaczenia, baza noclegowa i jej wykorzystanie, ruch turystyczny, drogi międzynarodowe i przejścia graniczne. Poszczególne gminy zostały scharakteryzowane 39-informacjami. Bank działa w programie dBase IV.

Zbigniew Werner: "Drogi widokowe na Pojezierzu Mazurskim". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 7 s., mapa.

Praca z zakresu: geografia turystyczna i kartografia

Lustracją terenową, pod kątem wyznaczenia odcinków widokowych, objęto wszystkie drogi główne i drugorzędne na obszarze Pojezierza Mazurskiego, między Wisłą i wschodnią granicą państwową a od południa ograniczonym drogą Augustów - Grudziądz. Drogi kwalifikowano jako widokowe, wówczas gdy podczas jazdy można oglądać krajobraz otwarty o dalekim lub średnim zasięgu, charakteryzujący się urozmaicheniem rzeźby terenu i pokrycia terenu. Zinventaryzowano też stan informacji przydrożnej (tablice informacyjne) o walorach miejscowości i obiektów oraz stan zagospodarowania turystycznego: obiekty noclegowe, gastronomiczne, stacje paliwowe. Materiały te są przydatne do wzbogacenia treści map samochodowych.

Zbigniew T. Werner: "Gospodarka ściekowa w obiektach noclegowych turystyki". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 60 s., 12 ryc., 10 tab.

Praca z zakresu: zagospodarowanie turystyczne

Stan wyposażenia obiektów noclegowych w Polsce w urządzenia do odprowadzania ścieków. Przeanalizowano na podstawie: "Bank danych o obiektach noclegowych turystyki", opracowany w ZGT we Wrocławiu. Analizę wykonano na próbie obejmującej 70% miejsc noclegowych, z ogółu noclegowych zasobów kubaturowych kraju. Określono sposób odprowadzania ścieków w grupach obiektów, wg klasyfikacji GUS, w ujęciu przestrzennym oraz wg rodzajów walorów i województw. Analiza wykazała, że podstawowym urządzeniem połowy zasobów w bazie noclegowej jest szambo, ale z drugiej strony niewiele mniej miejsc odprowadza ścieki do kanalizacji zewnętrznej lub do własnych oczyszczalni.

Zbigniew T. Werner, Kazimierz Klementowski: "Ruch turystyczny w regionie Dolnego Śląska i Śląska Opolskiego". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 45 s., 10 ryc., 10 tab., 4 mapy.

Przedstawiono wielkości ruchu turystycznego wynikające z badań ankietowych przyjazdów do Polski, prowadzonych przez Instytut Turystyki oraz wielkości szacunkowe przestrzennego rozmieszczenia przyjazdów zagranicznych, w tym także 1-dniowych. Zasadniczą część opracowania stanowią analizy wielkości zasobów noclegowych i ruchu turystycznego, rejestrowanego, oraz dynamika ich zmian w latach 1991-1993. Przestrzenny charakter tych zjawisk przedstawiono według gmin.

Zbigniew T. Werner: "Wielkość i wykorzystanie bazy noclegowej turystyki w Polsce w 1992 roku". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 13 s., 2 ryc., 4 tab., 3 mapy.

Praca z zakresu: geografia turystyczna, zagospodarowanie turystyczne

Scharakteryzowano wielkość bazy wg rodzajów obiektów oraz jej rozmieszczenie przestrzenne wg województw oraz w poszczególnych gminach. W takim samym układzie wykonano analizę wykorzystania bazy. Zarówno wielkość zasobów, jak ich wykorzystanie zilustrowano mapkami w podziale administracyjnym, według gmin. W wielkości bazy, mimo iż w niektórych gminach nastąpił rozwój, zarejestrowano w kolejnym roku zmniejszenie się liczby miejsc i wykorzystania zasobów.

Zbigniew Werner: "Ruch turystyczny rejestrowany w obiektach noclegowych w Polsce w 1992 roku". Instytut Turystyki, Wrocław 1993, 11 s., 2 ryc., 5 tabl., 4 mapy.

Praca z zakresu: geografia turystyczna

Przedstawiono analizę ogólnych wielkości ruchu, długości pobytów oraz ruchu zagranicznego. Analiza dotyczy przede wszystkim rozmieszczenia przestrzennego tych zjawisk. Rozmieszczenie to w/g poszczególnych gmin przedstawiono na mapach. Prawie cała przestrzeń wyposażona w obiekty noclegowe była odwiedzana przez turystów. W większości miast i gmin dominuje mała wielkość ruchu, do 5 tys. osób. Turystów zagranicznych zarejestrowano w 70% jednostek przestrzennych z bazą, a 80% tych jednostek odwiedziło co najwyżej 2 tys. cudzoziemców.

Mieczysław Zawadzki: "Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych. Raport z badań za okres styczeń-grudzień 1992 r." Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 37 s., tabele, diagramy.

Praca z zakresu: ruch turystyczny

Podstawowym celem badań było określenie udziału mieszkańców Polski w ruchu turystycznym i dynamiki tego zjawiska. Przeprowadzono powtarzalne i porównywalne badania stosując metodę reprezentatywną w zakresie mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat. Korzystano z losowo dobranej próby oraz ankietatorów OBOP. Stwierdzono, że w latach 1990-1992 udział w wyjazdach krajowych trwających co najmniej 5 dni oraz krótszych (lecz z co najmniej jednym noclegiem poza miejscowością zamieszkania) oscylował w każdym z tych typów podróży wokół 30%, a w podróżach zagranicznych wokół 12%.

Mieczysław Zawadzki: "Uczestnictwo Polaków w wyjazdach turystycznych." Raport z badań za okres styczeń - wrzesień 1993 r. oraz prognoza sezonu zimowego grudzień 1993. Instytut Turystyki, Warszawa 1993, 28 s., tabele, diagramy (R-2.3.1.)

Praca z zakresu: ruch turystyczny

Przedstawiono wyniki kolejnych, powtarzalnych badań, których celem jest określenie aktywności podróżniczej mieszkańców Polski i dynamiki tego zjawiska. Przedstawiono ponadto prognozę w zakresie sezonu zimowego 1993/1994 r. Stosowano metodę reprezentatywną. Próba dobrana losowo. Udział w różnego typu wyjazdach przejawia nieznaczną tendencję spadkową.

Janusz Zdebski: "Analiza rynku turystycznego Austrii". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 66 s., 26 tab. + 3 mapy.

Praca z zakresu: badania marketingowe

Aktywność turystyczną Austriaków określimy jako wyższą niż przeciętną. Charakterystyczną jej cechą jest preferencja turystyki zagranicznej. Wydatki na turystykę w przeliczeniu na 1 mieszkańca są jedne z najwyższych na świecie. Główne kierunki ekspansji turystycznej Austriaków to kraje basenu Morza Śródziemnego (szczególnie Włochy) oraz kraje ościennie, Niemcy, Węgry ostatnio też Czechy i Słowacja. Wypoczynek nad ciepłym morzem a także motywy poznawcze (turystyka kulturowo-zorientowana) są główną inspiracją wyjazdów. Szczególne położenie kraju sprawia, iż także wyjazdy weekendowe Austriaków skierowane są ku krajom sąsiednim. Cele przyjazdów Austriaków do Polski to w pierwszym rzędzie interesy a następnie chęć odwiedzenia krewnych i znajomych. Jest to istotna zmiana w porównaniu z rokiem 1992 i jak sądzę wynika z rozwoju więzi gospodarczych pomiędzy Polską a Austrią. Podróżujący po Polsce Austriacy odwiedzali przede wszystkim miasta (najwięcej Warszawę i Kraków) oraz rejony Polski Centralnej. Pozytywnym objawem jest wzrost liczby ich przyjazdów na Wybrzeże. Przybysze z Austrii w przeważającym procencie organizowali swój przyjazd do Polski indywidualnie. Warto podkreślić, iż dla ok. 70% jest to kolejna wizyta w naszym kraju. 88% ankietowanych ma zamiar ponownie odwiedzić Polskę.

Wśród przybywających do Polski Austriaków dominowali mężczyźni (ok. 70%). 30% populacji mieściło się w przedziale wiekowym 25-34 lat a 39% - 35-44 lata. Choć turyści z Austrii stanowią obecnie ok. 0,5% ogółu odwiedzających nasz kraj, tym niemniej dynamika wzrostu ich przyjazdów wskazuje, iż mogą oni zdecydowanie wysunąć się na pierwsze miejsce w przyjazdach do Polski, nie licząc krajów ościennych. Jak wspomniano, turyści austriaccy należą do grupy odwiedzających o najwyższych wydatkach dziennych, tworzą oni rynek stabilny, solidny, rokujący perspektywy rozwoju. Stąd celowość podjęcia efektywnych sposobów promocji naszego kraju na rynku austriackim.

Janusz Zdebski: "Analiza rynku turystycznego Włoch". Instytut Turystyki, Kraków 1993, 59 s., 32 tab.

Praca z zakresu: badania marketingowe

W rankingu najważniejszych rynków turystycznych dla Europy - Włochy znajdują się na trzecim miejscu. Aktywność turystyczna Włochów to 5,7% przyjazdów w Europie. W dziesięcioleciu 1980-1990 tempo wzrostu wyjazdów zagranicznych Włochów było jedno z największych na naszym kontynencie (2 miejsce po Hiszpanii). Tę wysoką pozycję na listach zawdzięczają Włosi dużej liczebności swego społeczeństwa. W przeliczeniu na jednego mieszkańca ich wydatki na turystykę są relatywnie niższe od wielu krajów europejskich, jak np. Austria, Szwajcaria, Norwegia czy Belgia. Tak więc aktywność turystyczną Włochów określimy jako przeciętną, pamiętając jednak o dynamice jej wzrostu w ostatnich latach. Główne kierunki ekspansji turystycznej Włochów to kraje basenu Morza Śródziemnego oraz kilka iunych krajów europejskich: Niemcy, Szwajcaria, Austria, Wielka Brytania. Podstawową inspiracją wyjazdów jest chęć wypoczynku i relaksu nad ciepłym morzem a także motywy poznawcze, związane z dziedzictwem historyczno-kulturowym odwiedzanego kraju. Cele przyjazdów Włochów do Polski to w pierwszym rzędzie interesy. Deklarowano także pragnienie poznania kraju oraz odwiedzin krewnych i znajomych. Blisko 1/3 ankietowanych była polskiego pochodzenia. Turyści włoscy w zdecydowanej większości organizowali swój przyjazd do Polski indywidualnie. Podróżując po Polsce odwiedzali przede wszystkim Polskę Centralną. W roku 1992 odnotowano symptomy ich zainteresowania Wybrzeżem i terenem Pojezierzy. Do najczęściej odwiedzanych miast należały: Warszawa i Kraków. Analiza danych z przejść granicznych wskazuje, iż dla części turystów włoskich Polska stanowiła etap w podróży po krajach dawnego bloku wschodniego. Jak podano wcześniej, turyści włoscy stanowią 0,22% ogółu odwiedzających nasz kraj. W roku 1992 odnotowano pewien spadek liczby ich przyjazdów do Polski. Biorąc jednak pod uwagę fakt wzrostu ich aktywności turystycznej w ostatnim dziesięcioleciu, jak również to, iż jest to rynek duży, należy zmierzać do ponownego ożywienia jego zainteresowania Polską.

Antoni Zwoliński: "Proponowane formy działania samorządów gmin na rzecz rozwoju turystyki (na przykładzie gminy Wolsztyn)". Instytut Turystyki, Bydgoszcz 1993, 26 s., bibliogr.

Praca z zakresu: ekonomika i marketing w turystyce

Celem opracowania było przedstawienie praktycznych form działalności menadżerów turystyki na szczeblu samorządu terytorialnego gminy.

Proponowane działania przedstawiono w trzech kierunkach, a mianowicie: kierunku inwestycyjnym, organizacyjnym i promocyjnym. Stwierdzono konieczność tworzenia się związków gmin, miast czy regionów z walorami turystycznymi, celem skuteczniejszego rozwiązywania problemów gospodarki turystycznej w danym regionie. Celem utrzymania się na zagranicznych rynkach turystycznych, należy oferowany produkt turystyczny dostosować do wymaganych standardów zagranicznych głównie zachodnio-europejskich, prowadzić w powyższej sprawie ciągłe negocjacje i udoskonalenia oferowanego produktu turystycznego. Dokonać szczegółowego rozpoznania istniejących walorów i zasobów produktu turystycznego oraz przystąpić do opracowania szczegółowego biznes planu o charakterze krótko i długoterminowym.

